

24. 12. 1981

GLASILO OBČANOV

JUNIJ 1984

ŠTEVILKA 6

Občinski odbor ZZB NOV LITIJA KS IN
DPO VAČE

vabijo

ob dnevnu borcev, 40-letnici kamniško-zasavskega odreda in krajevnem prazniku Vač

na osrednjo proslavo, združeno z odkritjem spominske plošče VOS revirske—litiskega okrožja,

ki bo v nedeljo, 8. julija, ob 11. uri v vasi Podbukovje.

Vabljeni!

Pred dnevom borca

Julijski dnevi so nenavadno topli. Pokončni, s svetlinom, visokom zenitom, z vročino, ki puhti iz žit in polj. Zaznamovan z vriskom harmonike, z udarno partizansko pesmijo, z rdečimi nageljnimi, s stiski rok, z objemi in solzami sreče.

V tem mesecu je počila prva partizanska puška, v tem mesecu se je dvignil v ognju upora slovenski narod.

Sporinjam se prvih povoju let. Še v jutranjem mraku, z bujenjem prvih petelinov, z megljami, ki se dvigajo iz dolin, prihajajo partizanske patrule. Nato nad hribi zraste ognjena krogla, zelenje zablesti. Na dvorišče zakoračijo partizani. V gumbnicah cvetje, prsi krasijo odlikovanja. Nad hišami zaplava pesem.

Slonim ob plotu, droben fantič, zvedavih oči in božam orožje, ki so ga borgi postavili v piramido.

»Bi jo rad?« me poboža po glavi s volasiti partizan.

»Bi,« izdavim in požrem silno.

»Vidis, takole se pa strelja z njo,« mi pokaže orožje in se razkorači. »Na, poskus!«

Orožje je pretežko, ročice tega ne zmrejo, omahujejo. Partizan se smeji in me še enkrat po-bož.

»Nosiš jo boš, ko boš večji,« pravi in se še vedno smeji. »Če bo treba,« doda.

Spomin se prelije v drugo sliko.

Na okrašenem vaškem odru stoji partizan s titovko. Zanosno govoriti, množica ploska. Potem

zaplešejo kolo, vsi plešejo. Moje oči mrzlično begajo in iščejo. Iščejo sivolasega partizana.

»Ste videli partizana s puško,« sprašujem.

»Vsi partizani imajo puške,« pove nekdo.

»Ampak jaz sprašujem po partizanu z belimi lasmi.«

Približa se mi mlajši borec. »Fant, za tovariša Ivana sprašuješ? Njega pa ne bi ne boš več videl. Lani je umrl. Ampak njegova puška te pa še čaka. Nosil jo boš, prav gojovo jo boš nosil!«

Po licih se skotajo solze, za partizanom Ivana za puško, za dlanjo, ki me je nekoč božala.

Letos pojdem s hčerkico preko zelenih trat. Spustiva se čez polja, navzdol v grapo, kamor le redko posije sonce. Na grobek poromava. Malemu kurirju prižgeva svečko. Tudi za partizana Ivana bo gorela.

Hčerka me bo znova vprašala, vsako leto me sprašuje: »Očka, ali ga je zelo bolelo, ko ga je zadelo?«

Odgovarjam ji: »Najbrž, samo ni čutil, prehitro je bilo.«

Bolečine ostajajo pri živih, bolečine slovesa. Te ne minejo, tudi spomini ne ugasnejo. Nikoli!«

»Glej, otrok,« pravim. »Jutri bo dan borca, na vseh drogojih bodo visele zastave. Jo boš izobesila tudi ti?«

»Bom, očka,« zažvgoli in steče za metuljem. Zamisljen stopim za njo in si glasno rečem: »Da, jutri je dan borca.« J.S.

Ob dnevnu mladostu ocenimo svoje delo in na osrednji prireditvi podelimo priznanja tistim organizacijam in posameznikom, za katere menimo, da so v zadnjem letu največ doprinesli k uspehom mladinske organizacije. Mučimo se in vlagamo svoj trud, da bi rešili svoje probleme, pri tem pa smo premalo odločni, premalo podkovani pri zagovarjanju svojih odločitev, saj nas že vsak manjši uspeh uspava, prepogosto prihajamo v navzkrije s starejšo generacijo, ker noče upoštevati naših predlogov sprememb v organizaciji proizvodnje, reformi šolskega sistema, v zaposlovanju mladih, pri spreminjanju pravilnikov o nagrajevanju po delu in sistematizaciji delovnih mest. Odkrito se vprašajmo: kaj smo mladi pri tem naredili tudi v Litiji?

Mladi vse prepogosto rešujemo probleme, ki nam jih v razpravo nalagajo drugi, ne razrešujemo pa svojih eksistencialnih vprašanj, ker za to nimamo časa, ker si ne upamo dajati kritičnih pripomb pred starejšimi in na-

drejenimi, ker bi nam to škodilo pri napredovanju in zasedanju boljših delovnih mest, ker morda nismo dovolj strokovno podkovani za spreminjanje razmer v osnovnih okoljih, ker pogosto zaradi nepravilnega dela z mladimi večina ni zainteresirana za politično delovanje, s čimer bi si izboljšali svoj položaj, in še bi lahko naštevali vrožke, ki često pogojujejo neučinkovitost in slab ugled mladinske organizacije v naši družbi.

Pogosto smo mladi pasivni, nezainteresirani za spreminjanje sedanjih razmer, nezainteresirani za reševanje svojih problemov, krivo pa lahko iščemo v samem republiškem vodstvu mladinske organizacije, ki občinskim konferencam ne daje nikakršnih smernic in navodil za delo. Republiška konferenca postaja vedno bolj sama sebi svoj namen. Občinske konference so prepuščene samim sebi, zato tudi takšna različnost v delu mlade generacije širok po republiki. Zakaj se mladi ne pogovarjam o sebi, kritično, ustvarjalno, zakaj ne nakažemo rešitev? Mar gremo tudi mladi po stopinjah starejših? Spremeniti moramo stanje, pa ne sami, z vsemi naprednimi socialističnimi silami. Pravno govoritev o gospodarski stabilizaciji, ko o stabilizaciji samo govorimo, sklepov in usmeritev pa še vedno niti približno ne uresničujemo, nam ne bo spremenilo sedanje gospodarske situacije. Dokler ne bomo šli od besed k dejanju, se ne smemo nadejati izboljšanja. Pri tem pa moramo mladi uveljaviti

svoje predloge in spremembe, o katerih sedaj le na tistem govorimo, zaradi bojazni pa si često tega ne upamo povedati naglas.

V prihodnjem obdobju tudi mlade v naši občini čaka ogromno dela. Mladi in ozdih doslej niso bili aktivni, sveta izjema je mladina v Predilnici, ker za to niso imeli pogovov, niso imeli pomoči in podpore osnovnih organizacij ZK, sindikata v ozdu nití večjih smernic in pomoči občinske konference mladine. Mladi v ozdih se moramo odločno zavzemati za izvajanje kadrovskih politike v podjetju, za možnost razpravljanja o vsakršnih spremembah v OZD, za tvorno vključevanje v razprave o spremembah najrazličnejših pravilnikov z dajanju tvornih in konkretnih predlogov in pripomb, za enotno nastopanje ob pomoči občinske konference mladine na vseh sejih in stankih, kjer se odloča o mladinskih

vprašanjih ali vprašanjih, ki zadevajo mlado generacijo. Ne sme se zgoditi, npr. da se sistematizacija del in nalog spreminja mimo mladinske organizacije in se izkaže, da v enem med členov lepo piše, da za zasedanje nekega delovnega mesta ni potrebna strokovna izobrazba, temveč le delovna doba in z delom pridobljene delovne izkušnje ter da nekomu, ki že dvajset let dela na podobnih delih in nalogah, ni treba opravljati preizkusa znanja, mlad človek pa ga mora. Smo mladi že kdaj pogledali v pravilnike o dodeljevanju kadrovskih stanovanj? Kakšni so pogovi za pridobitev pravice do stanovanja? Delovna doba, stalnost zaposlitve na enem delovnem mestu, veze, poznanstva...? Mlade čaka na tem področju ogromno dela. Kot primer uspešnega dela mladih v OZD pa moramo omeniti mlade v Predilnici, kjer po smernicah, ki so jih sprejeli že pred petimi leti, uspešno zagovarjajo svoje interese na vseh forumih in se enakopravno vključujejo v spreminjanje pravilnikov v delovni organizaciji, tako da mladi preko svoje organizacije res lahko izražajo svoje interese. Takšne bi morale biti osnovne organizacije tudi v ostalih litiskskih delovnih organizacijah.

Rudi BREGAR

● MЛАДИНСКА ДЕЛОВНА БРИГАДА »FRANC ROZMAN—STANE«

ZADNJE PRIPRAVE

Še 14 dni je do održanja MDB Franc Rozman—Stane na zvezno mladinsko delovno akcijo PALIČ '84. Priprave potekajo po načrtih, kar kaže tudi število prijavljenih brigadirjev. Na Občinski konferenci ZSMS smo zbrali že okoli 50 prijavnic. Toliko brigadirjev naj bi tudi odšlo na prostovoljno delo v Vojvodino. Akcija se je na Paliču začela 10. junija 1984, naši brigadirji pa bodo v 2. izmeni, ki bo potekala od 8. julija do 5. avgusta.

Klub temu da je brigada številčno popolnjena, je za začudnike še vedno čas, da se prijavijo, vendar naj to storijo čimprej.

Alenka Brunček

KORAKA NE VELJA IZGUBITI

SKUPEN SPREJEM PIONIRJEV LITIJSKE OBČINE V ZSMS

Postati mladinec, biti član ZSMS in aktivno delovati v mladinski organizaciji ni tako enostavna stvar. Sprejem v ZSMS je v času, ko mlad človek prihaja v obdobje pubertete in adolescence. Prav tu se dokončno oblikuje njegov miselnji razvoj in njegov odnos do družbenega okolja in skupnosti, katere del je. Na žalost je bil v zadnjih letih sprejem v struktorno najmlašo družbenopolitično organizacijo pojmovan kot nujno zlo, zato mu v nekaterih okoljih niso dajali pravega pomena, nato pa so tarnali nad neaktivnostjo. Nič čudnega, saj svojih novih članov niti na začetni stopnji niso znali pridobiti za aktivno delo.

Letos smo se še posebej potrudili preseči takšno pojmovanje. V ta namen smo nekaj

dni pred dnevom mladosti pripravili sprejem pionirjev v ZSMS, ki pa ni vključeval le govora in podelitev izkaznic, ampak smo za to priložnost pripravili program, v katerem so nastopili nekateri mladi litiskski kantavtorji in na koncu še Jani Kovačič. Predvsem slednjemu je uspelo med prisotnimi ustvariti sproščeno vzdušje, tako da se je sprejem spremenil že v pravo mladinsko srečanje.

Organizatorji (OK ZSMS) smo sprejem zaključili z upanjem, da bi čimveč nanovo sprejetih članov delovalo v mladinski organizaciji in da bi tudi oni nekoč svojim vrstnikom lahko pripravili podobno srečanje, saj nameravamo s tovrstnimi oblikami sprejemanja v ZSMS nadaljevati tudi v prihodnje.

Marko Povše

Na osrednjo prireditve ob sprejemu letosnje zvezne štafete mladosti v naši občini je s štafeto v roki pritekla 16-letna učenka Srednje pedagoške šole v Ljubljani Neli VOZELJ, s prihorišča pa jo je odnesel 20-letni delavec Ivan ŽIČKAR iz Predilnice. Ob tej prilikli smo se z njima pogovarjali o aktualnih mladinskih težavah v naši občini ter o njunem delu v mladinski organizaciji.

Za nosilca štafete ju je evidentiral kadrovska komisija, saj je smatrala, da s svojim delom zaslužita tako veliko priznanje. Ivan je s svojim doseganjem dolgoletnim delom tako v osnovnih organizacijah na Stavbah in v Predilnici kot v komisijah in predsedstvu občinske konference pokazal smisel in kvalitete za delo z mlado generacijo. Neli pa je klub svoji mladosti veliko prispevala h kulturni pozitivti, saj jo pozajmo domala v vseh krajevnih skupnostih, kjer je mlade s svojo sestro Urško obiskovala na srečanjih. Neli namreč igra kitaro, piše besedila za svoje pesmi, skupaj pa pojetja.

Ivan je vse svoje delo posvetil reševanju problemov in ustvarjanju pogojev za delovanje mlade generacije. Prostega časa ima zelo malo, v marsikateri krajevni skupnosti pa ga pozajmo kot človeka, ki je žrtvoval ogromno časa, da je njihovo delo spet zaživelno. Ivan vodi komisijo mladih iz krajevnih skupnosti in zadnje leto, odkar vodi to področje, se je kvaliteta dela izboljšala v 24 od 27 osnovnih organizacij. Neli se v prostem času ukvarja s komponiranjem, končano ima nižjo baletno šolo, aktivna pa je v kulturni komisiji in odboru za klubsko dejavnost.

»Mladinski organizaciji in mladim nekateri namenjajo premalo pozornosti, na tudi DPO često ne vredno.

jem pa se, kaj je bilo narejenega za mlade v Litiji? Nimamo kina, baze na, za zabavo živiljenje tudi ni poskrbljeno. Zato ni čudno, da so vsi mladi po gostilnah. Od nas mnogi zahtevajo nemogoče, za naše delo pa ne poskušajo najti rešitev. Po javni razpravi so sklepili ostali le na papirju, mladi pa smo ostali prepuščeni sami sebi in svoji iznajdljivosti,« meni Ivan.

Mnogi v mladinski organizaciji ne vidijo ničesar privlačnega,« očenjuje stanje Neli. »Marsicesa je kriva sama mladinska organizacija, predvsem pa posamezniki, ki se ne vključujejo v njeni deli. Marsicida sploh ne ve, kje je občinska konferenca, v osnovnih organizacijah ni sposobnih kadrov in na srečanjih sem opazila, da ni prave povezanosti z občinskim vodstvom.«

Neli pravi, da je treba razmere spremeniti pri koreninah, v osnovnih organizacijah. »V Litiji ni prostor, kjer bi se mladi zbirali. Klubski prostori so majhni, zabave pa si ne znamo organizirati, za dogajanja smo dobesedno slepi.«

Mladi ne uveljavljamo možnosti, ki nam jih ponuja delegatski sistem. Ivan zatrjuje, da mladega človeka sploh ni čutiti in samoupravnih organizacij. Je le krog ljudi, ki delajo zase, predlogov mladih pa se ne upošteva.

Na sestanke jih v mnogih sredinah ne vabi, pa tudi ostali se nečejo udeleževati mladinskih. Neli pa dodaja, da je kriva tudi naša, ker si mladi nismo enotni.

»Delo v osnovnih organizacijah se je v zadnjem času močno izboljšalo. To smo dosegli s pogostimi obiski po krajevnih skupnostih, v prihodnje pa moramo s takšnimi obiski začeti tudi v OZD.«

Kot nosilca štafete bosta v bodočem delu odločneje nastopala in zagovarjala interese mladih, da bo mladinska organizacija res organizacija mlade generacije. To priznanje jima bo vzpodbudila za nadaljnje delo.

IZ GOSPODARSTVA

• TEŽKE GOSPODARSKE RAZMERE

VELIKO TEŽAV V POSLOVANJU

Občinski odbor Gospodarske zbornice občin Ljubljanskega območja Litija je obravnaval in analiziral poslovanje vsega gospodarstva v občini za prvo tromešec leta in ugotovil,

da kljub zaostrenim gospodarskim razmeram nekatere delovne organizacije in tozdi dobro poslujejo in je njihova uspešnost poslovanja večja, kot je v gospodarstvu SRS in tudi večja od povprečja v panogi. Nekatere delovne organizacije pa poslujejo z izgubo oziroma na meji rentabilnosti.

Finančni rezultati OZD v gospodarstvu v prvem tromešecu 1984 v 000 din:

	I.-III. 1983	I.-III. 1984	IND.
celotni prihodek	1.805.573	3.040.440	168
porabljena sred.	1.303.524	2.234.581	171
dohodek	502.474	805.856	160
čisti dohodek	355.047	556.411	157
sred. za čisti OD	150.350	224.098	149
izvoz	321.859	548.303	170
povprečni OD	14.230	20.965	147

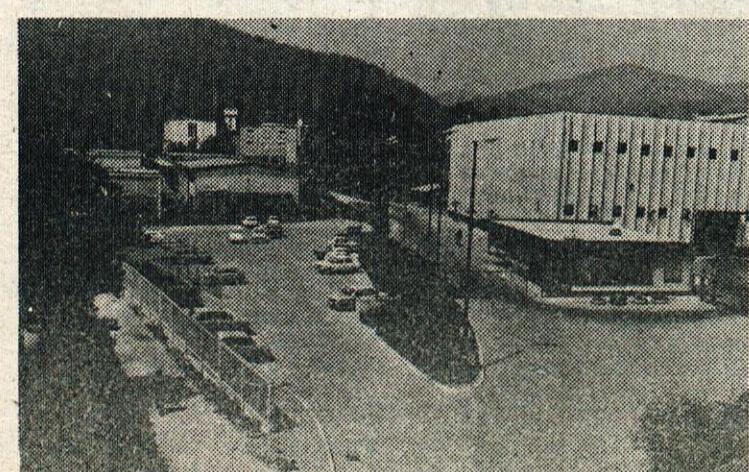
Na osnovi podatkov v tabeli je težko podati realno oceno uspešnosti poslovanja, saj prvo tromešec predstavlja le start. Veliko delovnih organizacij ima sezonski značaj, mnoge so moralne poslovati ob zamrznjenih cenah in povečanih stroških. Vendar prav ob dejstvu, da so bile razmere in pogoj gospodarjenja zelo težki, so doseženi globalni rezultati celotnega gospodarstva v občini vzpodbudni, razen v nekaterih delovnih organizacijah in tozdi, katerih rezultati so zaskrbljujoči. To so: SCT, TOZD Industrija apna Kresnice, DO Kovina Šmartno, TOZD Kovinarska Dole, TOZD Gradmetal Litija, Mizarstvo Gabrovka, Gostinsko podjetje Litija in KOP Komunala Litija.

Za gospodarstvo v občini in uspešno delovanje vseh družbenih funkcij, kot so: zdravstvo, šolstvo, varstvo otrok in ostale, kultura in telesna kultura, družbenopolitične skupnosti in SIS je nujno, da vse OZD poslujejo uspešno, da z ustvarjeno akumulacijo utrijevajo svoj gospodarski položaj in nadaljnji razvoj, s tem pa tudi omogočajo hitrejši napredok v rasti širšega družbenega standarda delovnih ljudi v občini. Zato ni naključje, da si je odbor Gospodarske zbornice v občini, ki je bil ustavljena v lanskem letu, zadal v svojem programu dela naloga spremeljati tekoča gospodarska gibanja in pomagati povsod tam, kjer nastajajo težave, in iskat rešitve v realnih stabilizacijskih in sanacijskih programih ob pomoči tistega dela gospodarstva, ki dobro in uspešno posluje.

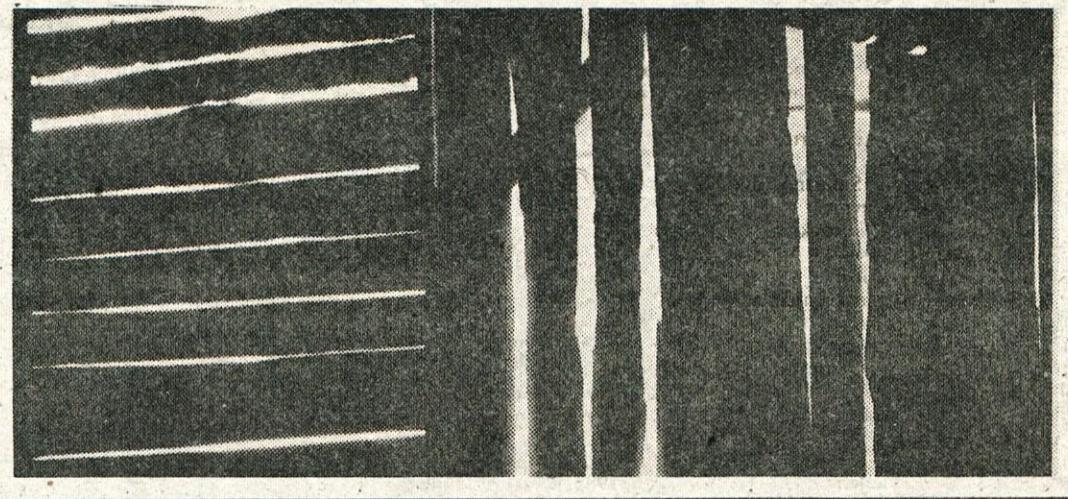
Če ugotavljamo, da v rezultatih gospodarjenja, kot je celotni prihodek DO Predilnice Litija, TOZD Usnjarne Šmartno in Lesne industrije Litija, predstavljajo 71% udeležbe v občini, v ustvarjanju dohodka pa celo 77%, potem je nujno, da posvetimo vso skrb večji storilnosti vseh ostalih 14 DO in tozdi kakor tudi njihovemu nadalnjemu razvoju.

Odbor Gospodarske zbornice je imenoval komisijo, ki naj obiše in ugotovi realno stanje in gospodarski položaj v tistih organizacijah, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti. Komisija se je pogovarjala z odgovornimi delavci in vodstvi samoupravnih organov in političnih organizacij teh delovnih kolektivov: SCT, TOZD Industrija apna Kresnice, TOZD Gradmetal Litija, Kovina Šmartno in Mizarstvo Gabrovka.

Jože Mirtič

Avtorka: Jožica Jamšek

Program ukrepov in aktivnosti v smeri razbremenitve in finančne konsolidacije gospodarstva

Ob vse težjih gospodarskih razmerah, ki so posledica našega neskladnega razvoja, pri čemer so bile ekonomske zakonitosti potisnjene ob stran, se pogoji gospodarjenja s postopno odmrznitvijo cen, naglo rastjo obrestnih mer in poslabšano dinarsko in devizno likvidnostjo še zaostrojajo.

Prevladuje spoznanje, da se mora nekaj naprediti, da se razmere spremeni. Zboljšanje situacije je možno dosegči le z zavestno aktivnostjo na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja v smeri uresničevanja najpomembnejših stabilizacijskih ukrepov.

Na pobudo ZIS so se z družbenim dogovorom zavezali vse republike in pokrajine, da se bodo poleg zveznih ukrepov lotile aktivnosti za zmanjšanje materialne obveznosti organizacij združenega dela, da bi se s tem delno kompenzirali vplivi sprostitev cen in zvišanih obrestnih mer. Glavne skupine ukrepov in iniciativ so na materialnem področju usmerjene k ozivljanju proizvodnje, povečanju izvoza na konvertibilno področje, saniranju likvidnosti, ki umirjuje cen in k aktivni socialni politiki na področju odnosov, pa uvajanjem pravih samoupravnih odnosov.

Največje aktivnosti so naložene gospodarstvu, ki mora vse svoje sile osredotočiti v povečanje proizvodnje in izvoza, v iskanje notranjih rezerv za boljše izkoriscanje proizvodnih kapacitet in znižanje proizvodnih stroškov. Dejansko je možno na tem področju dosegči največje učinke, ki bi se odrazili v povečanju blagovnih fondov in v večji akumulativnosti gospodarstva.

Program razbremenitvenih ukrepov, za katere smo se opredelili v Sloveniji in s tem tudi v naši občini, pa zajema naslednja področja:

1. zmanjšanje obveznosti iz dohodka, kjer je predvideno, da se zmanjša davek za republiški proračun, nadalje prispevek solidarnosti, katerega plačuje DO iz dohodka, prispevek iz dohodka za kolektivno komunalno rabo, prispevek za zaklonišča, prispevek za varstvo okolja, prispevek za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva od izvoza blaga in prispevek za delovanje samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Vsi ti prispevki naj bi se zmanjšali vsaj za 10%.

2. zmanjšanje prispevkov iz OD delavcev ter porabe iz skla skupne porabe. V dogovoru je določeno, da bi se v občinah moralo dosegči zmanjšanje programov SIS, zato je dana naloga, da ponovno pregledajo planirano porabo in z racionalnejšim trošenjem sredstev skrčijo programe tako, da bi se prispevna

NOVICE IZ SAMOUPRAVNE SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE

Institucije za usposabljanje invalidnih oseb

Že v obeh prejšnjih člankih sem navedla, da je za usposabljanje za zaposlitev invalidne osebe potreben sklep o priznanju lastnosti invalidne osebe s strani strokovne komisije za ocenitev zmožnosti za delo oziroma, če je zdravstvena indikacija specifična, tudi mnenje Zavoda za rehabilitacijo invalidov Ljubljana. Glede na mnenje oziroma sklep komisije se invalidna oseba napoti na usposabljanje za zaposlitev.

Invalidna oseba, ki je sprejeta na usposabljanje v organizacijo združenega dela se skozi proces usposabljanja že tudi prilagodi delovnemu okolju in delovnemu procesu.

Poleg tega tudi s strani organizacije združenega dela ni zaprek pri zaposlitvi invalidne osebe, če se le-ta ustrezno usposobi in so v času usposabljanja tudi vidni rezultati dela, prilagajanje na delo in delovno okolje.

Glede na invalidnost osebe, pri tem mislimo predvsem na telesno prizadetost, velja omeniti tudi prilagajanje delovnega mesta invalidni osebi. Ta ukrep je sicer zelo redek, ker je preureditve delovnega mesta največkrat precej draga zadeva, vendar pa tudi to ni na večkrat ovira. Organizacije združenega dela, ki sprejemajo na usposabljanje invalidne osebe, imajo že preurejena delovna mesta, ali pa je delovna naloga takšna, da jo invalidna oseba lahko uspešno opravlja. Druge delovne organizacije združenega dela, ki tega nimajo, tudi ne zaposlujejo ozi-

uspešno, neuspešno je le v primerih izrazito vedenjsko moteno invalidne osebe, vendar pa je težje najti invalidni osebi ustrezno zaposlitev.

Invalidna oseba, ki je sprejeta na usposabljanje v organizacijo združenega dela se skozi proces usposabljanja že tudi prilagodi delovnemu okolju in delovnemu procesu.

Poleg tega tudi s strani organizacije združenega dela ni zaprek pri zaposlitvi invalidne osebe, če se le-ta ustrezno usposobi in so v času usposabljanja tudi vidni rezultati dela, prilagajanje na delo in delovno okolje.

Glede na invalidnost osebe, pri tem mislimo predvsem na telesno prizadetost, velja omeniti tudi prilagajanje delovnega mesta invalidni osebi. Ta ukrep je sicer zelo redek, ker je preureditve delovnega mesta največkrat precej draga zadeva, vendar pa tudi to ni na večkrat ovira. Organizacije združenega dela, ki sprejemajo na usposabljanje invalidne osebe, imajo že preurejena delovna mesta, ali pa je delovna naloga takšna, da jo invalidna oseba lahko uspešno opravlja. Druge delovne organizacije združenega dela, ki tega nimajo, tudi ne zaposlujejo ozi-

roma ne sprejemajo invalidov na usposabljanje, čeprav so sezname, da stroške preureditve in prilagoditve delovnega mesta poravnava skupnost za zaposlovanje, ki je osebo napotila na usposabljanje.

Preureditve delovnega mesta glede na preostalo delovno zmožnost invalidne osebe namreč zahteva prisotnost strokovnega človeka, ki mora pri preureditvi upoštevati vse zakonitosti (prilagojenost stroja človeku) zmanjšane delovne sposobnosti človeka. Poleg navedenih oblik usposabljanja, torej v zavodu, učni delavnic in organizaciji združenega dela, kjer gre v vseh primerih zgolj za prilagajanje na delo in skoraj ni primera, da bi si z navedenimi oblikami usposabljanja invalidna oseba pridobil tudi strokovno izobražbo, imajo invalidne osebe (le-telesno prizadet) možnost pridobiti strokovno izobražbo in usposobljenost po načelih in merilih za izobraževanje odraslih in s šolanjem na ustreznih šolah. Načadno so te oblike invalidom težko dostopne iz povsem preprostega razloga, ker programska struktura (vsebinsko jedro izobraževanja), tehnološka struktura, pa tudi organizacijske

oblike niso v ničemer prijete telesnim sposobnostim invalidne osebe. Predvsem organizacijske oblike izobraževanja onemogočajo invalidnim osebam možnost pridobitve strokovne izobraževanja. Na višjih, visokih šolah, fakultatih in univerzah so namreč predavanja na različnih krajih, kar za invalidno osebo predstavlja še hujšo obremenitev.

To je sicer samo en primer, ki utemeljuje navedena dejstva. Je pa celo vrsta drugih, npr. vaje, poskusi, meritve, statistične naloge, česar invalidna oseba ne more opravljati.

Naj omenim še zavode za usposabljanje invalidnih oseb pod posebnimi pogoji.

Zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb namreč predvideva tudi možnost zaposlovanja invalidnih oseb v posebnih zavodih, kamor naj bi se napotile težko duševno in telesno prizadete osebe. Dejansko pa bira ukrep pomenil zgolj azil. Ker pa takšnega zavoda zaenkrat še ni v Sloveniji in je še vedno le v načrtih in dogovarjanjih, ta oblika usposabljanja oziroma zaposlitve ne pride v poště.

Marija Poglajen

Izvajanje programa III. občinskega samoprispevka

11. novembra 1979. leta smo pod gesmom »Ustvarjamo za svojo srečo« izgla-	sovali program III. občinskega samoprispevka, ki je obsegal izgradnjo:
1. osnovne šole Litija	139.978.000
2. osnovne šole, otroškega vrtca in zdravstvene ambulante na Dolah	24.774.000
3. nove strehe na soli Šmartno, dve učilnic	2.800.000
4. otroškega vrtca v Jevnici	3.731.000
5. otroškega vrtca v Gabrovki	3.731.000
6. prizidek k otroškemu vrtcu Šmartno	2.680.000
7. otroškega vrtca v Litiji	9.459.000
8. kinogledališke dvorane, knjižnice ter funkcionalnih prostorov	51.815.000
9. prosvetnokulturne dvorane na Vačah in posebnih programov krajevnih skupnosti	5.605.000
10. posebnih programov krajevnih skupnosti	8.501.000
v skupni vrednosti 282.753.000 din.	

Program je razvidno, da so bile cene povzete iz leta 1977 in da so opredeljeni viri sredstev za uresničevanje programa III. občinskega samoprispevka temeljni predvsem na 2% samoprispevku od neto osebnih dohodkov, po katerem naj bi zbrali 65.000.000 din. Čas zbiranja je bil opredeljen od 1. 7. 1980 do 30. 6. 1985. Nadalje je bilo dogovorjeno združevanje sredstev za programe SIS na podlagi svobodne menjave dela, in sicer 2,50% od bruto osebnih dohodkov. Združevanje naj bi potekalo od 1. 1. 1982 do predvoda 31. 12. 1987. Iz tega naslova bi po projekciji morali zbrati 178.074.000 din. Naslednji vir sredstev je združevanje 75% amortizacije nepremičnin šol, vrtcev, telesnokulturnih in kulturnih objektov; združevanje naj bi potekalo od 1. 7. 1980 do 30. 6. 1986. Iz tega naslova naj bi zbrali 10.000.000 dinarjev, poleg tega pa naj bi organizacije združenega dela za plavalni bazen na podlagi svobodne menjave dela združile v letu 1988 se 29.679.000 din. Torej skupaj 282.753.000 din.

Dosej smo program realizirali v naslednjem obsegu:

1. osnovna šola Litija (projektna dokumentacija in drugo...)	4.286.460,00
2. osnovna šola, otroški vrtec in zdravstvena ambulanta na Dolah (projektna dokumentacija in drugo)	8.266.000,00

3. Nova streha na soli Šmartno, obe učilnici (investicija je bila zaključena leta 1982)	10.479.565,45
4. otroški vrtec v Jevnici (investicija je bila zaključena leta 1984)	13.598.283,60
5. otroški vrtec v Gabrovki (investicija je bila zaključena leta 1982)	6.548.153,80
6. prizidek, otroški vrtec Šmartno (v gradnji)	11.711.355,00
7. otroški vrtec v Litiji (projektna dokumentacija in drugo)	646.483,00
8. kinogledališka dvorana	
9. prosvetnokulturna dvorana na Vačah (delno finančirana iz S II, investicija je bila zaključena leta 1981)	10.894.241,90
10. Posebni programi KS (v celoti realizirani)	8.501.000,00
SKUPAJ:	66.673.808,75

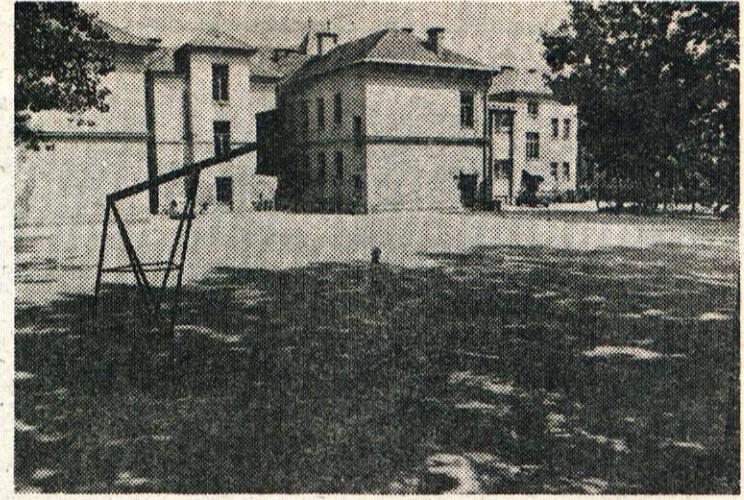
V poteku izvajanja III. občinskega samoprispevka smo pogosto obravnavali probleme, ki so nas pestili in zadevajo se zlasti izpad vira sredstev 2,50% od bruto osebnih dohodkov ter tudi združevanja sredstev organizacij združenega dela za plavalni bazen na podlagi svobodne menjave dela. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da je skupnost tako ostalo od prvotno planiranih sredstev za uresničevanje programa III. občinskega samoprispevka komaj dobrih 29.56% načrtovanih sredstev.

Skupščina III. občinskega samoprispevka in izvršilni odbor sta na tej osnovi v lanskem letu vzpodbudila javno razpravo, ki je potekala v organizacijah socialistične zveze — na temeljni občinski ravni in, ki je nedvoumno nakazala, da je potrebno program III. občinskega samoprispevka bistveno skrčiti, saj ga viri zdaleč ne pokriva. Le-ta je postal bolj program delja kot pa resničen odsev možnosti. Piko na i je k vsemu temu prispeval še intervencijski zakon o varovanju kmetijskih površin, kar vse je po izteku javne razprave pripeljal do skupne ugotovitve, da je potrebno največji del investicije, ki je zadeval vzgojno-izobraževalni program ter program telesnokulturnih in rekreativnih dejavnosti, že preusmeriti v skrčenem obsegu (v obsegu kot ga dovoljuje prostor na področju Rozmanovega trga) na to lokacijo. Pri tem je bilo težišče idejne zasnove za izdelavo projektne dokumentacije usmerjeno v izgradnjo prizidka 11 učilnic, učilnic za tehnični pouk, skupnih prostorov, v ureditev kotlovnice, sanacijo obstoječe osnovne šole, večnamenske telovadnice, zunanje ureditve in igrišča. Po izteku javne razprave je skupščina skupnosti za uresničevanje programa investicij III. občinskega samoprispevka poleg šole Litija opredelila kot prioriteto tudi šolo na Dolah ter prizidek k vrtcu v Šmartnem in Litiji, vendar le v primeru uspešno realizirane svobodne menjave dela z organizacijskimi združenega dela in izkazanimi potrebami. Organi skupnosti so po tehtini presoji sklenili, da nikakor ni smotreno čakati celotne procedure, ki zadeva prostorski vidik sprememb lokacije programa, ki je bil sprva lociran na Ježu, temveč je po dokaj odprtji javni razpravi izbrala IGM Savo Krško za izdelavo projektne dokumentacije, saj je le-ta ponudila najbolj sprejemljiv idejni projekt. Predlog sprememb in dopolnitve prostorskoga dela družbenega plana občine Litija za obdobje 1981—1985 so obrazovali zbor občinske skupščine 13. februarja 1984, 23. marca 1984 pa sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sprejela predlog zazidalnega načrta Litija — desni breg.

O sprejemljenih potrebnih dokumentov gorovimo predvsem zaradi tega, ker mnogi sprašujejo kje je razlog, da še nismo pričeli z gradbenimi deli na Rozmanovem trgu. Pri tem je potrebno poudariti, da smo dolžni spoštovati pozitivno zakonodajo in da je šele po sprejemu vseh teh aktov, ki so bili seveda predhodno v javni razpravi, le-ta pa je potekala v dveh fazah (osnutek, predlog), bilo možno pričeti z intenzivnim delom na področju pridobivanja zemljišč ter preko vseh postopkov, ki jih ne nameravam naštaviti, končno do izdaje lokalne odločbe.

V izvršilnem odboru kot tudi v skupščini III. občinskega samoprispevka se polno zavedamo odgovornosti do poteka gradnje, zato smo ob stalni aktivnosti tako strokovne službe, ki deluje v okviru samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, kot tudi organov skupnosti v stalnem stiku na eni strani tako z upravnimi organi občine kot tudi z organizacijo, ki izdeluje projektne dokumentacije za celoten sklop objektov na Rozmanovem trgu. Kljub našim vsestranskim prizadevanjem, da bi bila projektna dokumentacija izdelana prej, pa po zadnjih pisnih zagotovilih le-teh ne bo mož izdelati pred koncem meseca junija 1984, tako da bo dobršen del aktivnosti strokovne službe in organov samoprispevka, kar zadeva pričetek gradnje, deloval v času, ko so letni dopusti, kar bo še ena dodatna oteževalna okolnost, ki bo pogojevala pričetek del.

Kljub večkratnim razgovorom in prepričevanjem lastnikov zemljišč, zlasti zasebnih, ki bodo za izvajanje investicije morali odstopiti nekaj zemljišča, ne poteka več gladko, prav tako pa izraza svoje nezadovoljstvo tudi košarkarski klub, ki bi v končni fazi želel pridobiti nadomestno gradnjo (igrišče s tribunami in zgradbo), saj bodo na tem mestu stale učilnice oz. novi prizidek z učilnicami ter večnamenske telovadnice. Kljub temu projekt, ki je v zaključni fazi izdelave, zagotavlja enakovredne prostore in zunanje igrišče, pa vendar odgovorni v košarkaškem klubu menijo, da jih taka rešitev ne zadovoljuje in da bi v vsakem primeru želeli sočasno reševanje, t.j. postavitev nadomestnega igrišča in klubskih prostorov v enakem obsegu, s kakršnimi trenutno razpolagajo na Rozmanovem trgu. Sočasno smo tudi z zahtevo telesnokulturne skupnosti, ki želi vsaj začetek gradnje večnamenske telovadnice. Vodstvo osnovne šole Litija pa daje prednost izgradnji prizidka — 11 učilnic z učilnicami z prostori za tehnični pouk, kotlovnico ter ureditvijo sanitarij v starih šoli, kjer so razmere še posebno kritične. Skupščina se je na 8. seji opredelila o prioritetu, ki je bila podana in je bila natu potrjena, da se za izgradnjo osnovne šole na Dolah iz sredstev samoprispevka zagotovi 2 milijardi \$/din, medtem ko je po uspešni neposredni svobodni menjavi (prispevek IUV, TOZD Usnjare Šmartno 3.495.000 din) prizidek k vrtcu Šmartno v zaključni gradbeni fazi. V najkrajšem času pa bo potrebno razrešiti ter zagotoviti sredstva tudi za izgradnjo ambulante na Dolah. Po mnenju republike sanitarnih inšpekcijskih bi namreč lahko kletni prostor v stanovanjskem bloku na Dolah preuredili in ambulante, saj je bila le-ta v programu III. občinskega samoprispevka, in to v obdobju, ko Dole še niso imeli proizvodnih obratov. Sedaj imajo 2. Prav gotovo je, da sredstva, s katerimi trenutno razpolagamo v višini 85.890.000 in so vložena pri poslovni banki v skladu z depozitno pogodbo po višini obrestnih meri, ne bodo zadostala za celovito reševanje odprtih vprašanj niti skupaj s predvidenim prilivom do izteka samoprispevka v višini cca 53.000.000,00 din. Skupaj torej ostaja na razpolago 138.890.000,00 din. Če

bomo želeli uresničiti dogovorjeno, potem si vsekakor nihče ne bi smel jemati pravice, da ponovno odpira in razsirja potrebe po naložbah, za katere nimamo kritika. Pritiski in parcialne želje posameznikov lahko samo begajo občane in s tem zavirajo vplivajo na nadaljnje izvajanje samoprispevka.

Dejstvo je, da smo dosej zbrana sredstva usmerili v investicije, ki so bile vse sprejetje na referendumu 11. novembra 1979, na to pa javni razpravi odstopamo od tistih, katerih uresničevanje še lahko počaka, saj nimamo realnih možnosti finančnega pokrivanja. Skupaj smo izbrali tisto, kar je najnujnejše in kot tako neobhodno potrebno za življenje v posameznem kraju. Čeprav bo skupščina ob koncu meseca junija celovito razpravljala in sprejela usmeritev za nadaljnje aktivnosti na področju izvajanja III. občinskega samoprispevka, pa vendar kaže poudariti, da naj vsakdo, ki želi, da bi iz zbranih sredstev zgradili čim več, s konstruktivnim dialogom prispeval skladno z objektivnimi potrebami in danimi možnostmi za tiste objekte, za katere smo se dogovorili, vse ostalo pa bi moralo biti vprašanje financiranja naslednjih samoprispevkov, bodoči občinskega bodisi krajevnega značaja.

Aktivnost na tem področju že teče v okvirih pripravljalnega odbora za moribito uvedbo IV. občinskega samoprispevka oz. krajevnih samoprispevkov, pri čemer naših želja ne bi smeli postavljati nad realne možnosti sredstev, ki bi jih zbrali v eni ali drugi obliki. Prav tako pa se bomo morali pri prihodnjih odrediljavah zavedati vseh težav, s katerimi bomo v prihodnjih letih soočeni pri odpravljanju vzrokov sedanje gospodarske in družbene krize.

BRANKO PINTAR

V SPOMIN

Zvonetu Bricu

Spominjam se, kakšen imenitenv govor je bil, kako plastično si znaš mladim prikazoval veliki čas NOB, ko si že kot droben fantič stopil v partizanske vrste in na Šipku oddal svoj prvi strel. Takrat si z njim resil tovariš, ki so še spali. Tega dogodka nisi nikoli omenjal zato, da bi poveleval sebe. Šolarjem si pričoval, da te je bilo kdaj tudi strah, da ste bili takrat tudi mladi in norčavi, kakršni so vsi mladi tisti sveta. S tem si postal mladim zelo blizu, saj se otrok ne more enačiti z nekom, ki ga ne more nikoli doseči. Ti si to znali in prav v tem je tvoj dragocen delež prenašanja najpomenitejših izčrnil revolucije na mlade generacije.

Najbrž je tudi ta tvoj prvi strel po svoje prispeval, da so opazili tvoje kvalitete in te delili glavnemu štabu za spremjevalca komandanta in drugih vodilnih tovarišev, kjer si se prav tako izkazal. Imel si to čast, da si spremjal našo delegacijo na II. zasedanje AVNOJ-a in to srečo, da si verjetno kot eden prvih Litijanov viden tovariša Tita.

Po vojni si optapljal pomembne in odgovorne politične dolžnosti, ves pa si se posvetil prenašanju tradicij NOB na mlade robove.

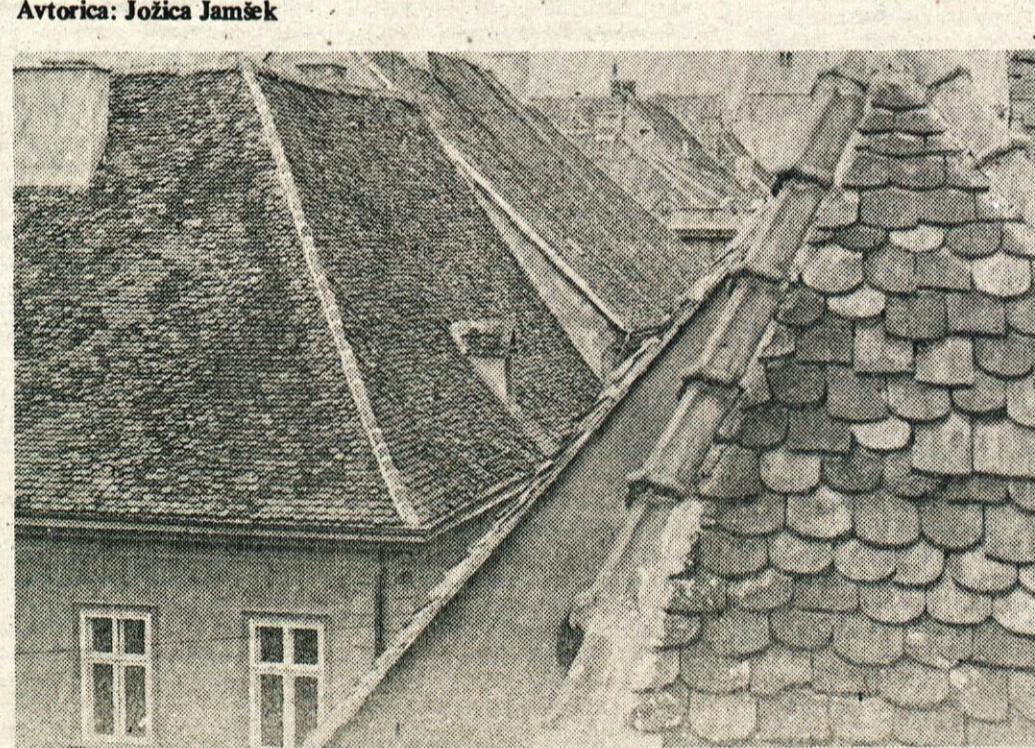
Nikoli ti ni bilo zato ne časa na truda, da ne bi mladim govoril o tem velikem času, o ljubljenem komandantu Francu Rozmanu-Stanetu, ki si mu tako zvesto služil. Zadnje dejanje na tej poti — srečanje šol, ki nosijo Stanetovo ime — je tudi simbolično izpricalo tvojo povezanost s slavnim komandanom. Pravili so mi, da si mladim pričoval o Stanetovi poslednji minutni. Tu si s pričovalo zastal, iz oči ti je zdrsnila solza, potem pa si utihnil tudi ti...

Dragi tovariš Zvone, ko stojimo ob tvoji sveži gomili sklonjenih glav, vemo, da smo s teboj neizmerno mnogo izgubili. Ponosni smo, da smo lahko delali s teboj in se ob tebi učili, saj si za nas predstavljal kontinuiteto naše revolucije, bil sodobnik naših velikih ljudi. Ko se poslavljamo od tebe, se zavedamo, da si nas tudi zadolžili. Zadolžil, da bomo tvoje delo ob aktivni udeležbi tvojih tovarišev, sborcev tudi nadaljevali!

In tvojega vedrega, segava nasmeha se bomo vedno spominjali, če bo kdaj tudi budo in breme dolžnosti preteko. Zavse, kar si nam dal, hvala ti! Naj ti bo lahka slovenska zemlja!

Jože Sevljak

Avtorka: Jožica Jamšek

V maju je OK SZDL Litija organizirala problematsko konferenco o ogrevanju soseske Rozmanov trg.

Sejna dvorana SO Litija je bila skoraj pretesna za vse, ki so želeli sodelovati v razpravi na to temo.

Prišli so vsi: projektanti, izvajalci, v največjem številu pa seveda tisti, ki so najbolj prizadeti, stanovniki.

Organizatorica konference je želela seveda izpostaviti predvsem vprašanje, kako v prihodnje. Predlogov je bilo precej, kritičnih besed tudi, le krivcev ni bilo moč najti.

Konferenca je med drugim sklenila, da bo problem ogrevanja v tem delu Litije reševala načrtno. Dogovorili so se za roke in naloge, ki jih bo treba do takrat opraviti.

Do prihodnje zime je treba še marsikaj postoriti, da ne bi nikogar zeblo, pa da bi tudi komu »prevroče« ne bilo.

Avtorka : Jožica Jamšek

VRTNARIMO Z VAMI

Julij je čas dopustov. Ceste so polne dopustnikov, hoteli so ponavadi prenapojeni. Največkrat zmanjšatek na takem postrežbo, ki ste jo na svojem oddihu prizakovali. Četudi ste si morda celo leto obetaли, da letos ne boste ponovili lanske napake in boste ostali raje doma, si bo marsikdo premisli, se vključil v nervozno kolono in vročično odpotoval neznanom, novim razocaranjem naproti.

Toda srečen je lahko tisti, ki uspe preživeti svoj dopust doma, v svojem vrtu, ali pa vsaj preložiti dopustovanje na poznejše mesece. Julijski vrt nuditi kolikšna zadovoljstva in pusti človeku, da ostane – človek. Je kaj lepšega kot bloditi v ranem jutru bos počnati in poslušati žvrgljenje prebujajočih se kosov? In zvečer, v seni domača višnje poslušati murne? Poiskati v hladilniku ohlapljene jagode z domačega vrtu, ki ste jih nabrali še malo prej?

V okrasnem delu vrtu je nastopila čas vrtnic in trajnic. Četudi je večji del barvitih, blazinastih trajnic že odvetel, so se pojavit v vsej svoji lepoti prvi modri ali beli ostromki (Delphinium), v njihovi sosečini rdeče plamenice (Phlox paniculata) in morda bele margarete (Chrysanthemum maximum) in rdeča gorenja ljubezen (Heuchera sanguinea). V polsenci se odpirajo čudovite kresničke (Astilbe Arendsii) in takoj vam je lažje. Če so rododendroni poleg njih že odvete.

V prvi polovici meseca je še čas za setev dvoletnici (maček, spominček, turški nageljnov, naprstnik, vrtnih mār-

ca, prvi paradižnik in paprika. Kakšen blagoslov zemlje! V vsakem gospodinjstvu vsega tega kar ni mogoče sproti porabiti, zato misli umen vrtrčkar že sedaj tudi na zimo. Nekaj teh dobrin bo shranil z zmrzalniku za čas, ko bodo vitaminii le-teh še kako dobrodošli.

Na izpraznjene grēde bomo posejali takoj nove kulture: radič, grmastni fižol, zimsko solato, endivijo, pozno kolerober, cvetačo, proti koncu meseca pa še kitajsko zelje.

Sproto bomo odstanjevali tudi zalistke in spodnje liste paradižnikov, hkrati pa bomo pazili na stanje ostalega listja paradižnikov. Če ga bo napadala peronospora, bomo uporabili 0,5% bakreno apno ali 0,2% dithan.

V sadnem vrtu, če je suša, moramo poskrbeti za izdatno zalivanje. Koristiti le zalivanje v območju koreninskega sistema, torej pod krošnjo. Ko bodo jagode obrane, očistimo jagodnjak plevela in ga plitko okopljemo. Če bo ostal na istem mestu še v naslednjem letu, odstranimo vse staro, obolelo listje, saj bo takoj pognoval mlado, zdravo. Obeležene pogankje smemo že odstraniti in pikirati na posebnem mestu. Jagodnjak na kraju dovolj pognojmo.

Malinjak bomo po obiranju sadežev pomladili, odstranili bomo vse stare pogankje in pustili le po 8 do 10 mladih, krepkih mladič, na tekoči meter, ki naj bi rodile v naslednjem letu.

Višnje smemo obirati za takojšnjo uporabo brez pečljev, sicer pa jih nabiramo s pomočjo škarji. Če smatrate, da se je česnja preveč razvrstila in bo njena senca v naslednjem letu že skodovala ostalim kulturam, jo smete v tem času močno prirezati, hkrati pa tudi razredčiti.

ŠKODLJIVCI, KI SE NAJČEŠČE POJAVAJO:

bromor — uničujemo ga z zmi CORTILA, 200 gr/a, polži — limar — 10 zrn po 1 m², — mesurol, 3 gr po 10 m², voluharice — quiritox, 6 koščkov v rov, listne uši — Metasikstox 0,1%, — etiol 0,2%, fižolova rja — dithan M 45 0,2%, grahov žižek — etiol EC 0,2%, kapusov belin — etiol 0,2%, krompirjeva plesen — bakreno apno 50 0,5% korenjeva muha — basudin 20, 0,15% korenjeva muha — basudin 20, 0,15%, peronospora kapusnic — bakreno apno 50 0,5%, — cineb 0,3%.

Marko Jelnikar

IZ MATIČNEGA URADA Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu maju se je na območju občine rodilo 18 otrok, od tega 9 dečkov in 9 deklic.

Na Bogenperku se je poročilo 35 parov. Med njimi so se poročili:

Medved Marjan, RTV mehanik iz Jagnjenice, in Štajner Nada, administrator iz Petrušnje vasi, Petrič Radovan, prodajalec iz Sodražice, in Bradač Jožica, blagajnica iz Sodražice, Zore Metod elektromehanik iz Trbovelj, in Vrbčič Jerica, delavka iz Trbovelj, Karlovšek Ladislav, papirnički tehnik iz Radeč, in Dornik Danijela, ek. tehnik iz Radeč, Tomažič Božidar, slikopleskar iz Velike Kostrevnice in Kotnik Darja, medicinska sestra iz Domžal, Obolnar Milan, delavec iz Završnika in Strehar Tatjana, delavka iz Zidanega mosta, Strgar Stanislav, miličnik iz Kamnika, in Škrabanja Stanislava, prodajalka iz Kamnika, Kačič Jožef, ključavnica iz Dola pri Hrastniku, in Žagar Marina, vzgojiteljica iz Dola pri Hrastniku, Auflič Dušan, ključavnica iz Trbovelj, in Ocepek Sanda, prodajalka iz Trbovelj, Anžur Štrečko, komercialni tehnik iz Ljubljane, in Vajdič Dragica, izvozni referent iz Domžal, Nebed Andrej, turistični delavec iz Ljubljane, in Kunje Karmen, študentka iz Ljubljane, BAŠ Branko, poslovodja iz Čolnič, in Vozelj Vesna, tov. delavka iz Jablane, Matko Stanislav, ključavnica iz Znojil, in Zupan Danica, delavka iz Čemšenika, Grošelj Stanislav, rudar iz Zagorja ob Savi, Štrnjšnik Avguštin, mesar iz Razbor, in Krivic Valerija, prodajalka iz Razbor, Pohar Aleš, miličnik iz Litije, in Mahkovic Frančiška, frišek iz Litije, Bokal Franc, zidar iz Slivne, in Bregar Danica, telefonista iz Litije, Grandljič Alojz, upokojenec iz Višnje gore, in Črek Marija, gospodinja s Primskovega, Mohar Aleš, obrtnik iz Litije, in Laveri Helena, dijakinja iz Litije, Eržen Milan, delavec iz Slivne, in Kimovec Marinka, administratorka iz Slivne, Železnik Leopold, gozdni delavec iz Riharjevca, in Fajdiga Rezka, med. sestra iz Sobrč, Sobočan Anton, skladničnik iz Litije, in Erjavec Miloška, delavka iz Litije.

Umrli v maju: Mohar Jože, 30 let, iz Leš, Cerar Frančiška, 95 let, z Brega pri Litiji, Katič Jože, 30 let, s Spodnjega Loga, Prelgar Frančiška, 87 let, iz Litije, Slapšak Jožef, 64 let, iz Ježevca, Gradišek Ignac, 71 let, iz Šmartnega pri Litiji, Jermenc Frančiška, 93 let, iz Lazov pri Vačah, Fajdiga Marija, 75 let, iz Sobrč, Leben Marija, 72 let, iz Črnegog potoka, Valentinci Nutburga, 80 let, iz Črnegog potoka, Jug Alojzija, 82 let, iz Črnegog potoka, Balant Anton, 79 let, iz Črnegog potoka.

JOZA COZ

Mladi novinarji

V organizaciji Zveze kulturnih organizacij Litija so učenci vseh treh matičnih šol v prostorih litiske osnovne šole obiskovali osnovno znanje o novinarskem delu, še zlasti pa o urejanju in opomljanju šolskih glasil.

Številni domači in zunanjini mentorji so s predavanji in razgovori navdušili učence za pisanje, zato rezultati ne smejo izostati. Ob zaključku šole je prejelo 29 učencev izkaznice — Mladi novinarji. Svečana podelitev je bila 12. junija v prostorih Mladinske knjige v Ljubljani, kjer sta bodoče mlaude novinarje sprejela in se z njimi pogovarjala tudi glavna urednica Pionirja in Pionirskega lista Igor Longyka in Valter Samide. Učenci so si ogledali redakcijo občne časopisov, najdlje pa so se zadržali v tiskarni Mladinske knjige, kjer so si ogledali nastanek knjige in časopisa od rokopisa pa vse do končnega izdelka.

Mladi novinarji bodo določevali v časopise in revije, kjer so temu namenjene rubrike, pričakujemo pa, da se bodo s prispevki oglašali tudi v občinskem glasilu.

Maja Bernik

Iz kmetijstva

SETEV STRNIŠČNI DOSEVKOV

pirja do nastopa zgodnjih jesenskih slan dovolj toplo za sorazmerno dober pridelek strniščnih dosevkov. Vendav je treba večino teh dosevkov posejati čimprej, kajti dan zamude rasti v juliju nadomestiti dosevki jeseni šele v desetih dneh. Razen tega pa lahko na težjih zemljah vsako obotavljanje pri preoranju strnišča sploh onemogoči oranje in setev, ker se zemlja izsuši.

PRIPRAVA ZEMLJE ZA SETEV

Takojo po spravilu glavnega posevka njivo plitvo preorjemo in prebranamo. Krompirješa, kjer tla niso prevč zlita, lahko obdelamo s krožno brano in predsetvenikom.

Za dosevke, ki imajo drobno seme, mora biti površinski sloj zemlje zelo dobro pripravljen. Seme ne sme priti pregloboko in v prerahljeno zemljo, zato je dobro pred setvijo zemljo povajlati, kar še posebej velja za sušne razmere.

GNOJENJE

Zaradi kratke rastne dobe morajo biti strniščni posevkovi hranične snovi čim bolj dostopne. Zato je najbolje, če se predhodni rastline odmerimo večje količine fosforjevih in kalijevih gnojil. Če tega nismo naredili, potrosimo na braze in zabranano okrog 60 kg fosforja in 80–100 kg kalija.

Razen metuljnici (grašica, detelja, grah), moramo vse ostale rastline ob setvi izdatno pogoniti z dušikom in sicer do 100 kg dušika na hektar. Kot vir dušika je uporabna tudi gnojnjica ali gnojevka, med rudninskimi gnojilji pa KAN ali sečnina.

SETEV

Vse dosevke sejemo na ozko medvrstno razdaljo (15–15 cm). Drobeno seme trav in detelj sejemo plitvo (1–1,5 cm), metuljnice pa globlje (3–4 cm). Seter opravimo z žitno sejalnico ali pa s trošilnikom z nihajo cevjo (vicon), pri čemer pa je treba seme zabranati v zemljo.

VRSTA DOSEVKOV

IN KOLIČINA POTREBNEGA SEMENA NA HEKTAR

Pridelovanje pitnika (gosto sejane koruze), strniščne repe ter presajene pese in kavle ni najbolj smotrno, ker te rastline vsebujejo le malo beljakovin, njihovo pridelovanje pa zahteva mnogo ročnega dela. Bolj primerni so koševinski

dosevki, kjer je pridelek pospravljamo z zgodnjim košnjo. Ker so rudninska gnojila zelo draga, predvsem dušična, so posebno pomembne metuljnici, ki si dušik oskrbujejo same iz zraka. Med koševinskimi strniščnimi dosevki so v naših razmerah uspešni predvsem:

a) zgodnjih setev (do konca julija):

— krmi grah s koruzo (70 kg graha in 25 kg koruze) obso (70 kg graha in 75 kg ovsa) ali z mnogocvetno ali westerwoldsko ljužko (60 kg graha + 30 kg ljužke),

— jara grašica z ovsem ali jarim ječmenom (75–90 kg jare grasic + 75 kg ovsa ali ječmena); setev je primernejša za hladnejše in vlažnejše lege,

— aleksandrijska detelja z mnogocvetno ali westerwoldsko ljužko (30 kg detelje + 10 kg ljužke).

— perzijska detelja z mnogocvetno ali westerwoldsko ljužko (1r kg detelje + 10 kg ljužke).

— čisti posevek mnogocvetne ljužke (40–50 kg),

— krma ogršica — listnatih ohrov (10 kg); prenesi hujši mraz in vsebuje veliko hraničnih snovi

— krma repica (10 kg); daje odlično zeleno krmo, primerna je za pašo in siliranje.

B) kasnejša setev (do sredine avgusta):

— krmi grah s koruzo ali ovsem,

— jara grašica z ovsem,

— krma repica,

— mnogocvetna ljužka,

— krma oljna redkev (20 kg); primernejša za podor kot za krmo, ker je živila ne je rada.

VARSTVO POSEVKOV, SPRAVILO IN PORABA PRI DELKA

Dovolj gosta setev na dobro pripravljeno in pognojeno njivo zagotavlja bujen razvoj dosevkov, ki uspešno zatrepo plevel. Če se na dosevkah kržnici (repa, ogršica) pojavi bolhač ali gosenice, moramo napadene posevke skropiti ali zaprati, sicer jih škodljivci v nekaj dneh popolnoma uničijo. Uporabimo MALATION, ZOLANE, SEVIN.

Koševinske posevke polagamo presne, in sicer najprej stročnice, ki so občutljivejše na mraz, najpozneje (do začetka zime) pa kržnico (z izjemo oljne redkeve, ki jo uničijo že prve jesenske slane).

DRAGICA ŽLABRAVEC

MLADI NAM PIŠEJO

Naravoslovnici vni dan

V četrtek smo imeli naravoslovnici dan. Bili smo v Tenetišah na neki kmetiji. Gospodinjam je pokazala, kako peče kruh. Povedala je, da za testo potrebujete: moko, sol, kvas, koruzni zdrob in tlačen krompir. Ko ima testo narejeno, ga pusti počivati. Potem oblikuje hlebce in jih da v kmečko peč, da se spečejo. Vsak od nas je dobil tudi kos kruha.

Vesna Vrhovec

1. A

Kulturno življenje v vrtcu

Dolgo časa smo si že zeleli, da bi stobili v pravo gledališče in ne improvizirano, kakšnega si prav radi ustvarimo v naši malih hiši — VRTCU. Večiko želja se nam urenšči in med njimi je bila tudi ta. V četrtek, 24. 5. 1984, smo se z avtobusom odpreli v Ljubljano. Poiskali smo hišo, ki ji odrasli ljudje rečejo CANKARJEV DOM. Mali otroci pa so ji rekli VELIKA HIŠA.

VELIKA zato, ker takšnih otroci ne vidijo vsak dan. VELIKA zato, ker je pomenila več kot so pričakovavili.

Radovedne male oči so bile široko odprte, prav tako tudi usta, iz katerih ni prihalj krik, pač pa želja, da z vsem telesom sprejemajo čimveč novega, lepega nepozabnega.

V malih dvoranih Cankarjevega doma so malii solarji utihnili in še celo takrat, ko je bilo igrice konec, so tisto vzdihnili: »Tovarišica, saj še ni konec!«

Dolžini smo se ob tej priliki zahvalili vsem tistim, ki so nam pomagali pri realizaciji tega izleta (tov. Ložki Korintik, osnovnima šolama Šmartno in Litija). V upanju, da se bodo takšne stvari še ponovile, kličemo: NASVIDENJE!

Olga Sinreich

● MARJETA MLAKAR — AGREŽ Priznanje mi veliko pomeni

<p

Kultura

Filmski kažipot

V prvem počitniškem mesecu juliju — bodo v šmarskem kinu predvajali štiri filme. Ameriški puštolovski »VSI SMO HIPPIJI« bo sledil francoski puštolovski film »VELIKA PUSTOLOVŠČINA«, nato ameriška komedija »DESETICA« in kriminalka »SKRIVNOST ŠVICARSKIE BANKE«.

Zadnji kulturni dan

Učenci višjih razredov šmarske osmletke so izkoristili letošnji zadnji kulturni dan za obisk v ljubljanskih gledališčih. Šestosolci so si ogledali v Slovenskem mladinskem gledališču predstavo »Nočni čuvaj v živalskem vrtu«, sedmošolci v Mestnem gledališču komedijo »Pigmalion«, osmošolci pa v Drami Partizanu komedijo »Mojata, socialistični kulak«.

Ostržek še navdušuje

Zgoda o Ostržku še vedno navdušuje zlasti mlajše obiskovalce lutkovnih predstav. Sredi maja so si jo v Cankarjevem domu v Ljubljani ogledali tudi šmarski drugosolci in otroci, ki obiskujejo malo šolo.

Prvi nastop »prenovljenega« Zvona

Tretjo soboto v maju je bila avla šmarske šole polna do zadnjega kotička. Na letnem koncertu Šmarskega okteta, ki ga vodi Rudi Vidic, se je prvič predstavil mešani pevski zbor »ZVON«, ki je začel z delom sred letosnjega februarja. Sedemdesetčlanski zbor je pod vodstvom zborodvodkinje Marjane Vidic zapel šest pesmi. Obisk na vajah je bil doslej zelo dober, zboru pa še vedno primanjuje moških glasov. Pevke in pevci bodo tekoči sezono sklenili s sodelovanjem na Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, jeseni pa bodo stekle priprave na jubilejni koncert, s katerim bodo počastili 95-letnico zborovskega petja v Šmartnem.

Koncert na Bogenšperku

Lepa majska nedelja je privabila na grad Bogenšperk nad sto ljudi, kar je bila kar polovica članov šmarskega Zvona. Na grajskem dvorišču smo poskušali nastop mešanega pevskega zborja »Dr. Bogdan Derč« s pediatrične klinike v Ljubljani.

Spominska razstava

Ob smrti znanega litijskoga družbenopolitičnega delavca Antona Briga-Sila je Zavod za izobraževanje in kulturo v čitalnici Matične knjižnice Litija pripravljal manjšo retrospektivno razstavo, s katero je počastil njegov spomin. (Foto: GO)

Zasavski zbori v Litiji

Zadnjo soboto v maju je potekala v litijski dvorani XVI. revija Zasavske pevske skupnosti, s katero so počastili 15-letnico obstoja tega združenja. Na dveh koncertih se je zvrstilo 16 pevskih zborov in oktetov iz vseh štirih zasavskih občin. Med maloštreljnimi poslušalcem je bil tudi skladatelj in prvi častni član ZPS prof. Radovan Gobec. Predsednik Jože Skrinar mu je v imenu vseh zasavskih pevk in pevcev čestital ob njegovi petinsedemdesetletnici.

Nova področna združenja

Medobčinski svet Zveze kulturnih organizacij Zasavja združuje občine Litija, Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. V njegovem delovnem programu se najuspešnejše uveljavljajo področna združenja za posamezne vrste amaterskih kulturnih dejavnosti. Letos je začelo združenje gledaliških in lutkovnih skupin v Zasavju, za prihodnjo sezono pa načrtujejo povezavo instrumentalnih skupin ter plesne in foklorne dejavnosti.

Dve gostovanji za šolarje

Sredi maja sta bili v litijski dvorani dve gledališki predstavi za šolarje. Zavod za izobraževanje in kulturo je povabil v Litijo Prešernovo gledališče iz Kranja, ki je za učence od prvega do šestega razreda uprizorilo mladinsko predstavo »Androkles in lev«. Občinski odbor Rdečega kriza Litija pa je podaril vsem prvošolcem, ki so postali mladi člani Rdečega kriza ogled igre »Nočni čuvaj v živalskem vrtu«, ki jo je zaigralo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane.

Glasbeni večer v Gabrovki

V okviru prireditve letošnjega XV. Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični je KUD Fran Levstik iz Gabrove organiziral o pomoči Kulture skupnosti Litija gostovanje ženskega pevskega zabora »Milko Škoberne« z Jesenic. Pevke so si pred prihodom v Gabrovko ogledale znamenitosti Vač, obiskevale geometrično središče Slovenije in prisostvovale 11. srečanju slovenskih pevskih zborov in rogovist na Bogenšperku, ustavile pa so se tudi pri spomeniku na Javorškem pilu. Goste sta na koncertu najprej s pesmijo pozdravila oba domača odrasla zabora, jesienske pевke pa so pod vodstvom zborodvodja Antona Čimpermana izvajale slovenske narodne, umetne in partizanske pesmi.

Bilo je pred meseci. Tisti radostni četrtek je bil za nas, lutkarje, poseben dan. Vsak je po svoje preganjal naraščajoče tremo, ko smo se zjutraj zbrali pred dvorano na Stavbo.

»Nada, si vzela Riharda (psa)?«
»Kje je sonce?«
»Kdo je videl mojo puško?«
»Bogdan, zakaj nimaš kitare?«

Tako smo drug drugega »prijavno« opominjali, da zagotovo ne bi ničesar pozabili. Končno smo ugotovili, da imamo vse, se strpali v avto in se odpeljali novim dogodivščinam na proti.

Ljubljana nas je pozdravila s sivimi oblaki in pomladnim dežjem. Toda le kdo je imel takrat čas za vreme in podobne nepomembnosti. Kot nebolegjeni prvošolci smo vstopili v Cankarjev dom, ki nam je v naslednjih dneh postal prav doma.

V ta naš kulturni hram smo prišli z namenom, da se z futkovno igrico »Lutke tete Julke« predstavimo na zaključni prireditvi srečanja slovenskih lutkarjev. Čakal nas je daleč najpomembnejši nastop v vseh treh letih, odkar nas druži veselje do dela z lutkami. Vedeli smo, da nas bodo poleg otroških strogi in kritično moreni tudi oči odraslih, ki se z lutkarskim ukvarjajo poklicno. Neznanško nas je zanimalo, kaj bodo pokazale druge skupine. Smo boljši od njih? Oh, gotovo smo slabši!.. Ne smemo preveč pričakovati!.. Takšne in podobne misli se so pletle v naših glavah in čakale odgovorov.

Čas se je začel pomikati po polje. Komaj smo čakali, da je lutkar Cvetko Sever ustavil svoj Vrtljak in nam prepustil oder. Mrzljivo smo postavljali sceno, ponavljali svoje vloge in se preprčevali, da moramo biti zbrani. Za našo zbranost je pravzaprav stro-

Lepo je, če te otroci sprejmejo za svojega

kovno poskrbel Uroš, ki nas je (mu)čil že na vajah. Odštevali smo zadnje minute, kukali skozi zaveso bodrili drug drugega... — naenkrat pa: bum! Na oder in našo Rosano so se zrušile neke kulise iz ozadja. Kot nori smo tekali sem in tja ter pregledovali, če se je kaj polomilo. K sreči je bilo vse celo, tudi Rosana. V dvoranu so usagnale lutki. Otroški klepet je utihnil. Zdaj! — Romana, Viki in Cvetko zaigrajo udovno melodijo. Na odru se prikažemo ostali lutkarji. Predstava se začne: »Zdravo!« »Zdravo!« »Kaj se ne poznamo?« »Ja, se!« »Seveda se. Mi smo lutkarji, vi ste pa otroci, ki ste nas prišli gledat, kajne?«..

Tako. Led je prebit. Otrioci so pridno pomagali teti Julki in lutkam. Veselili so se, ko je maček Jaka »zdravil« svojega najboljšega prijatelja, kužka Riharda. Ampak časa za oddih je bilo, saj je iz košare z lut-

kami izginila Rdeča kapica... O, skriva se v gozdu, ta porednica! In Rdeča kapice brez volka seveda ni. Toda naš volk ni krvolčna zverina, saj babice in njene vnučinke ne požre, temveč ju le pošteno prestrasi. In kot vse dobre pravljice ima tudi naša srečen konec. Tako lovec, ki pride babici voščiti za god, nima pravega dela. Volk, ki mimogrede osovi mlado občinstvo, postane pes čuvaj, nauči se lajati in migati z repom... Zdaj se ga ničše več ne boji.

»Tako, konec je! Čudovito ste nam pomagali otroci! Še tale pesemica je za vas, potem pa zares nasvidenje.

Hejsa, hojsa, trilili,
zdaj se nam pa že mudri,
hitro, hitro bomo šli,
preden rečes en, dva, tri...«

Izmuceni »popadam« na stole v garderobi. Prihiti Berta (naša »šefica«), Jože (»rezervni« volk), pa

Tomaž (naš scenarist) in Uroš. Vsi so se tresli in potli v zami, zdaj so se tudi oni oddahnili. Čestitajo nam. Pravijo, da smo bili »super«. Ah, go-to nas hvalijo kar tako, da nas ne bi spravili v slabo voljo. Ampak — močno smo bili pa res dobr?! Za klepet in časa, ker že hitimo na naslednjo predstavo. Pred vhodom v dvorano nas nekdo glasno pohvali. Otroci v dvorani nam mahajo.

»Maček Jaka, pridi k meni!« kliče droben glasek v prvi vrsti Rosano. Ko vstopi Metoda se oglasijo: »Račka, račka...« Usedem se in fantič za mano me potrepila po ramu: »Dobra si bila!« — vse doživljamo kot nekakšen privid. Veselje in smeh nam sijeta z obrazov, odložili so težko bremo. Pozabili smo na napome vaje, ki so v zadnjih tednih trajale skoraj vsak drug dan tudi po pet ur, pozabili vse neprijazne besede, izrečene v jezi... Skorajda smo za trenutek pozabili, da življene teče dalje. Zazdevo se nam je, da se je za delček sekunde ustavil čas. Toda sam se kaži razjedati nas je zacefa nova negotovost: kako nas bodo ocenili lutkarski strokovnjaki? Odgovor smo dobili pozno popoldne na »lutkarski kažipot« (razgovoru o predstavah tistega dne). Naša skrb je bila odveč, saj so nas tudi tu pohvalili, zlasti našo sproščenost in razigrnost. Seveda so budne oči kritikov opazile našo tudi nekaj napak, ki jih bomo skušali v nadaljnjem delu pravljiti. Naše ljubiteljske napore in iskanja je poohvalila v časopisu Delo tudi Stanka Godinčeva.

Vse to je bilo pravzaprav več, kot smo upali in pričakovali. In to je tudi svetel kažipot za nove korake v svet lutk in pravljic.

Danica Ocepek

Mali šolarji so vedno bliže veliki šoli

Cicibani v prometu

Rumeno rutko okrog vratu in krešnico za pas, še zadnja tovariščina navodila in že sem sam na pločniku. Mimo mene hrumijo avtomobili. Na cesti bele proge. V križišču prometni miličnik. Zakaj? Seveda, pokazal mi bo, kdaj lahko prečka cesto. Sedaj ga vidim v obraz, lahko grem po zebri na drugo stran. Ne tečem, lahko padem, miličnik se obrne v drugo smer, pripelje avto... Tudi počasen ne smem biti. Torej grem normalno, kot bom kasneje hodil po pločniku.

Varno sem prišel čez cesto, naprej hodim po notranjem robu pločnika. Zakaj? Tako prijetno je stopati po zunanjem robu, ob cesti in prestopati črete na njem. In ko avto zdrvi mimo, zapiha tak veter, da kar obstanem. Toda tovarišča je rekla, da mi lahko noge zdrsne čez rob in padem naravnost pred avto. Če tovarišča tako pravi, mora že biti res tako. Torej, po notranjem robu pločnika.

Spet sem pred križiščem, toda tu ni prometnega miličnika. Zebra je precej stran od križišča. Hitreje bom prišel v malo šolo, če grem kar čez križišče. Saj sem že videl ljudi, ki so šli čez križišče in to odrasle. Ne, grem raje do zebre, bo bolj varno. Tvarišča pravi, da sta za pešce pločnik in zebra. Poglejmo na obe strani — avto pelje, zato še malo počakam... noben avto ne pelje v tej smeri... lepo po belih progah na drugo stran.

Še malo in že bom na dvorišču male šole. Tam čaka tovariščica, vesela bo, ker sem sam in varno prišel do cilja. Malčki mi že ploskajo, dva tovarišča sedita med njimi. Še uganka, dobro jo moram poslušati. Bele proge na cesti leže, varno stopajo čezno ljudje. To je vendar zebra.

Rumeno rutko okrog vratu in krešnico za pas, še zadnja tovariščina navodila in že sem sam na pločniku. Mimo mene hrumijo avtomobili. Na cesti bele proge. V križišču prometni miličnik. Zakaj? Seveda, pokazal mi bo, kdaj lahko prečka cesto. Sedaj ga vidim v obraz, lahko grem po zebri na drugo stran. Ne tečem, lahko padem, miličnik se obrne v drugo smer, pripelje avto... Tudi počasen ne smem biti. Torej grem normalno, kot bom kasneje hodil po pločniku.

Ali bodo vedno, ob vsaki situaciji tako previdno ravnali? Odrasli, tudi od vas je to odvisno.

Martina Naglič

Posloviti se bo treba. Čeprav težko, pa vendar bo lepo vstopiti v VELIKO SOLO, saj smo se ravno zanjo pridno pripravljali skozi vse šolsko leto. Tudi mali šolarji smo bili včasih utrujeni ob svoji igri, kot učenci ob šolskem delu Kdor tega prej ni mogel razumeti, se je o tem lahko sam prepričal.

9. junija 1984 so se namreč otroci iz oddelkov male šole predstavili s svojim »širokim« znanjem na področju športa, glasbe, recitarja, igranja na instrumentu, ritmičnega plesa itd. svojim staršem, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki imajo radi otroke. S tem prikazom znanja in sposobnosti so se že zeleli posloviti na male šole, vrtca, tovarišice in pogumneje stopiti šolskini vratoru naproti.

Bili so sproščeni, razigrani in nadve srečni, ker so začutili, da odrasli spremljajo njihovo delo — znanje in ga spoštujejo. Prejeli so tudi diplome dobrega športnika, občinska TKS pa jih je nagradila z zlatimi športnimi značkami. Bila je to velika slovesnost za vse male šolarje in številne obiskovalce.

Upamo in želimo, da bo našim otrokom vedno tako lepo!

Olga Sinirel

Predstavili so se svojim vrstnikom

— pevskega zabora pod vodstvom tovarišice Jožice Juvančič predstavili tudi spevoigro Darijana Božiča

Rdeča kapica, ki jo je na klavir spremljala učenka GŠ Judita Juvančič.

— Predstavo so si ogledali tudi otroci iz VVZ Litija.

Vsi otroci in učenci so bili zelo navdušeni nad našim nastopom.

Selma Gradišel

Podeljene bralne značke

V letošnjem šolskem letu je na osnovni šoli Dušan Kveder-Tomaž v Litiji prejelo bralne značke veliko stopnje. 302 učencev višje stopnje je prejelo značke že 13. aprila, ob tem so si ogledali še predstavo Začarana Ančka, ki so jo pripravili domači člani dramskega krožka pod vodstvom mentorice Vere Taradi.

Učenci nižje stopnje matične šole pa so prejeli 136 bralnih značk v začetku junija. Podelitev je bila tokrat združena s predstavljivo instrumentom (ob sodelovanju Glasbene šole Litija) in glasbeno pravljico o Rdeči kapici, ki jo je pripravila mentorica Joža Juvančič. Značkarji so povabili na šolo domačina — pesnika in pisca Jožeta Sevljaka, ki jim je pripovedoval o svoji mladosti in prebral nekaj zanimivih pesmi.

Učenci podružničnih šol so dobili značke v domačih šolah, ki jih je kar 200 Če prištejemo se nekaj učencev višje stopnje, ki so prejeli po več bralnih značk. Če letos skupno število značkarjev kar 754.

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI OBČINE LITIJA

KRAJEVNA SKUPNOST JEVNICA

Prvomajsko srečanje

Na pobudo KK SZDL Kresnice in Jevnica smo krajani organizirali prvomajsko srečanje pri novozgrajenem TV pretvorniku Gorišca. Kljub slabemu vremenu so številni krajani, borce in mladina že zgodaj zjutraj 1. maja krenili proti TV pretvorniku, kjer se je ob 11. uri pričela osrednja pravljica s kulturnim programom, v katerem so sodelovali ženski pevski zbor Kresnice, mešani pevski zbor KUD Jevnica ter recitatorji. Ob tej prilici sta predsednika skupščin KS Kresnice in Jevnica podpisala listino prijateljstvu in sodelovanju. Osnova za podpis navedene listine je prav gotovo tesno sodelovanje društev, DPO in organov KS ter skupno vzdrževanje pokopališča, gradnja telefonskega omrežja, TV pretvornika in vzdrževanje cestnega omrežja.

Po pravljici je bilo prijetno tovariško srečanje v organizaciji ŠD Enotnost Jevnica.

Prijetno pomladansko sonce, ki se je pribilo skozi oblake, je še popestrilo vzdusje in razpoloženje vse do večera. Sklenili smo, da bodo v bodoče prvo-majska srečanja tradicionalna. S tem pa bomo širili prijateljstvo in sodelovanje.

ROKAVEC SLAVKO

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Srečanje šol z Rozmanovim imenom

— Na osnovni šoli Franc Rozman-Stane Ljubljana — Šentvid je bilo 8. in 9. junija že četrto vsakoletno srečanje vseh slovenskih šol, ki se imenujejo po komandantru Stanetu. Prisotvali so mu zastopniki vseh petih šol, med njimi tudi šmarske. Prvi dan so se gostje in gostitelji udeležili svečane priredite, popoldne pa so obiskali Rozmanovo rojstno hišo v Pirnicih pri Medvodah. Drugi dan pa so si ogledali znamenitosti Ljubljane. Naslednje srečanje bo že 7. novembra letos na Šplošni srednji vojaški šoli v Ljubljani, saj bo takrat minilo 40 let od komandantove smrti.

Nedelavnji delegati

— Na drugi temeljni kandidacijski konferenci, ki jo je sklical krajevna konferenca SZDL Šmartno, so poleg kadrovskih zadev največ časa posvetili pregledu udeležbe delegatov na sejah posameznih skupščin. Čeprav krajevna skupnost Šmartno ni pri odstotnosti v občinskem poročilu skoraj nikjer omenjena, pa imajo vodje posameznih delegacij velike težave pri zagotavljanju delegatov za posamezne seje skupščin. Neslepilni so že pri sklicu sej delegacij, pa tudi na skupščine prihajajo vedno isti delegati. Prisotni so bili mnenja, naj krajevna konferenca SZDL sklice sestanek z nedelavnimi delegati ter jih opozoriti na njihovo dolžnost, ki so jo sprejeli s podpisom izjave pred volitvami. Na konferenči so obravnavali še predlog odloka o urejanju pokopališč v občini Litija. Menili so, da je sicer potreben, vendar pa je premalo natančen pa tudi za njegovo izvajanje še niso zagotovljeni vsi pogoji.

Boris Žužek

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Turistične novice

Na območju litiske občine imajo Vače ugodne pogoje za turistični razvoj. Lepa lega kraja je navdušila tudi ekipo TV, ki je v maju na Vačah, Kleniku in Slivni snemala oddajo, s katero želi prikazati lepote in zanimivosti tega področja.

Obiskovalci bodo odslej lahko kupili tudi zelo lepe razglednice GEOSS, stile in Vač. Zanimivosti teh krajev pa so predstavljene v Vodniku po poteh KZO, ki je ravnonik izšel.

Že v jeseni se bodo turisti lahko zadržali v središču Slovenije tudi dlje časa. Domačin Janez Magdič se je odločil za kmečki turizem. V ta namen je že pričel z urejanjem hiš in gospodarskega posloplja.

Nekaj smelih korakov v turizem je narejenih. Pot bo treba nadaljevati, kajti načrtov je še veliko.

Mili Rogelj

Majsko srečanje

V soboto, 19. maja so v središču Slovenije odmevali veseli zvoki vojaškega ansambla. V Slivni je bilo že tradicionalno srečanje krajanov pobratenih krajevnih skupnosti Tabora in Vač. V kratkem kulturnem programu so sodelovali učenci iz OŠ Ledina in OŠ Vače. Program se je začel ob 12. uri, ko so prišli na cilj tudi tisti krajanji s Tabora, ki so se odločili za peš hojo iz Kresnic do Slivne.

Srečanja so se udeležili tudi predstavniki občin Ljubljana — Center in Litija. Predstavili so obe občini in izrabili priložnost za razgovor o gospodarskem sodelovanju.

Mili Rogelj

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Zavzeto delo sveta potrošnikov

Svet potrošnikov KS Dole pri Litiji se sestaja redno in pregleduje še realizirano delo. V začetku koledarskega leta si je zadal nalog, da reši problem pre-skrbje z mesom v naši KS. Meso so odslej prodajali v novi trgovini, ki nima ustreznih prostorov in pogojev za prodajo tega živila. Zato je predlagal, da bi se mesnica uredila na vogalu trgovine z reprematerijalom, ki bi lahko služila tudi kot delikatesa.

Tov. Grošelj, ki je opravil strokovni ogled stare mesnice, je izjavil, da je potrebno zagotoviti vsaj minimalne pogoje in da je predlog o preureditvi sprejemljiv. Zavedati se moramo, da kooperanti naše KS oddajajo veliko mesa za celotno občino, da pa jim morajo biti zagotovljeni pogoji za nakup kakovostnega mesa v mesnicah. KZ Gabrovka — Dole in inšpekcijske službe ŠO Litija so zagotovile, da bo mesnica v kratkem času urejena.

Svet potrošnikov se je zavzemal za dobavo mlečnih izdelkov (jogurt, sladka in kislja smetana) vsaj enkrat tedensko. Velik problem je tudi nabava traktorskih gum. Kljub pomanjkanju nekaterih izdelkov na tržišču, so nekatere krajevne skupnosti ta problem ob zavzetem delu vseh uspešno rešile.

Jožica Vrtačnik

Iz kulture:

Učenci 7. in 8. razreda OŠ Dole so si 15. 5. ogledali predstavo Toneta Partiča: NAŠ ATA, SOCIALISTIČNI KULAK. Z obiskom v Muzeju ljudske revolucije je bilo to nadvse veliko kulturno doživetje.

Učenci od 1. do 6. razreda OŠ Dole pa so si 21. 5. ogledali v Križankah jugoslovanski film: NEVIDNI BATALJON.

Srečanje s krvodajalcem

V izvajaju programu Krajevne organizacije RK Dole smo tudi letos — tokrat že šestič, organizirali srečanje starejših občanov in krvodajalcev, ki so davorovali kri po pet in desetkrat. To srečanje je bilo v nedeljo, 3. 6. 1984.

Odbor KO RK je bil mnenja, da je naša dolžnost, da se vsaj enkrat letno srečamo z našimi starejšimi občani in z njimi pokramljamo v prisrčnem pogovoru, kajti le-ti so večkrat osamljeni ali pa tudi pozabljeni, zato jih po svojih močih razvedrimo in jim s stiskom rok izrazimo topilino in zahvalo za vsa njihova prizadevanja.

Srečanja se je tokrat skupaj s krvodajalcem udeležilo 50 do 80 vabljenih občanov.

Vse navzoče je v prisrčnem nagovoru pozdravil predsednik KO RK Dole Henrik Prijatelj, mladi člani RK osnovne šole Dole pa so izvedli bogat kulturni program, ki so ga obiskovalci z veseljem spremljali. Po kulturnem programu je bila podelitev priznanj krvodajalcem, ki jih je izročil predsednik KO RK in se jim ob tej prilici zahvalil za humano in pozitivno delovanje. Zahvalil se je tudi mentorici RK in ostalim tovarišicam, ki so pripravile tako bogat kulturni program, ter mladim članom za izvedbo le-tega kakor tudi za sodelovanje z KO RK ob raznih akcijah.

Vse navzoče je pozdravil tudi vabljeni predsednik sveta KS Dole Alojz Celestina ter jim zazelel veliko dobrega počutja. Za dobro počutje je bilo na srečanju poskrbišeno, tako da so se tudi ti naši starejši občani ob glasbi mašo zavrtleli.

Ob tej prilici smo člani odbora obiskali na domu bolne in nepokretne občane, jim izročili skromna darila ter jim s stiskom rok zaželeti še veliko ur življene med svojimi najdražjimi.

Na srečanju smo izročili skromni darili tudi najstarejšemu udeleženemu občanu in občanki in sicer 90-letnemu Ignaciju Kotarju z Dol ter 75-letni Ljudmili Kotar z Male Gobe. Takih in podobnih srečanj si želimo še večkrat, saj se zavzemamo, da tudi starejši občani potrebujejo razvedrivo.

Srečanja pa se je udeležil tudi predsednik Občinskega odbora RK Litija tov. Karlo Lemut, ki je vse udeležence pozdravil in imenu tega odbora.

KO RK DOLE PRI LITIJI

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA

IN MEMORIAM

Jože Mohar

V nedeljo, 20. maja jebolec objeknila vest, da je pod traktorjem amrl Jože Mohar mlajši iz Les.

Tako so na kraj nesreče pri Ljubeku priheli gasilci iz Vč in Sava, dr. Pajtar in drugi, toda nihče ni mogel več pomagati. Na gasilskem domu in Savi je črna zastava naznala, da je iz gasilskih vrst odšel predan gasilec, ki je lani prejel občinsko priznanje 2. stopnje. Delal je izvrsnem odoru, uspešno je opravil izpit za najvišjega gasilskega častnika, pripravljal se je na občinsko tekmovanje gasilskih enot in sodeloval pri delovnih akcijah, ko se je obnavljal gasilski dom.

Praznina je nastala v združenju samoupravnih interesnih skupnosti, v KO SZDL in svetu soseske Leše, kjer je zavzeto sodeloval. Ne bodo ga pozabili člani MPZ Savski glas, kjer je od ustavnovite z veseljem prepel, vendar se je zradi časovne stiške moral s težkim srcem posvetiti drugim obveznostim.

Onemeli so stanovski tovariši pri PTT enoti Litija, kjer je bil pismosno. Dostavljal je v vseh krajih v občini Litija, kjer so ga pozvali kot prijaznega človeka, ki je imel rad mlade in stare.

Najbolj bodo pogrešali ljubljene in srčno dobrega Jožeta žena Milena, triletni sinček Marko, mama in oče, ki so ostali sami na veliki kmetiji. Mnogo so načrtovali: povečati hišo, modernizirati kmetijo in biti srečna družina. Pripravili so material za betonsko ploščo na hiši, zato je vzel Jože dva dni dopusta. Zidari so prišli na pogreb.

Strobo od človeka, ki je bil vedno nasmejan, pripravljen pomagati vsakomur, dobroščer že od šolskih let, ko je v torbici imel tudi za sošolce dišeča jabolka, je sila težka. Veselil je se, da bo praznovan 30. rojstni dan, toda 27. maja ni dočakal.

Njegovi najoži sorodniki bodo težko preboleli izgubo, vendar jih tolazi misel, da so se od Jožeta tako množično poslovili, mu poklonili toliko cveja, sosedje in prijatelji pa nesvetično pomagali. V nepozabnem spominu bo ostalo poslednje strobo, ki so ga s častno stražo svečano organizirali člani številnih gasilskih društev iz litiske občine in kolegi iz PTT podjetja. Govorniki so osvetlili lik njegove osebnosti. Godba PTT iz Ljubljane je zaigrala žalostinske, moška pevska zborna Savski glas in Hotic — Kresnice sta zlasti presevljivo zapela: Polje kdo bo tebe ljubil, ko bom jaz v grobu spal. Tako množičnega in žalostnega slovesa že dolgo ne pomnijo na savskem pokopališču.

Ko se solze spreminjajo v trpkino bolečino spomina, so ostala domačim tudi številna pisma sožalja, ki so jih pisali učeni in preprosti kmečki ljudje. V njih je izraženo toliko iskrenih tolazilnih besed.

Čeprav je bil Jože Mohar še mlad, smo se od njega marsikaj naučili: predvsem to, kako z vredno, dobro voljo in humanostjo premagovati težave. V KS Sava smo izgubili izrednega človeka, ki je svoje krako življenje žrtvoval za skupni napredek, za kar smo mu zelo hvaležni.

ANGELCA ŒCEPEK

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Od športa k MDA

Foto: Rudi Bregar

Ob dnevu mladost so mladi pripravili nogometni turnir. Iz vrst svojega člana so sestavili ekipe, ki so bile tako izenacene, da so morali finalno tekmo odigrati šele naslednji teden, zmagovalec pa je bil znan šele po strelnju enajstmetrov.

Poleg športnih aktivnosti pa poteka tudi evidentiranje mladih za udeležbo na zvezni akciji, saj domače dejavnosti na Primskovem tudi letos ne bo kljub prizadavanju mladinske organizacije Škoda, sij bi na ta način močno pocenili gradnjo vodovoda.

TEKST IN FOTO: Rudi BREGAR

Gasilska tekmovanja

Letošnja gasilska tekmovanja sovpadajo s pripravami na 10. kongres Gasilske veze Slovenije, ki bo v sredini junija 1984. Štab operativne OGZ Litija je organiziral v tem letu zbirno tekmovanje po sektorjih, in to za mladince, člane, člane in gasilske enote CZ. Gasilske desetine so tekmovale v redovnih vajah, trodelen napadu z vodo in teoretično znanju ter prikazale dobro teoretično in praktično znanje. Tekmovanja se je udeležilo 34 gasilskih desetin. Zaključno finalno tekmovanje pa bo v nedeljo, 10. junija v Šmartnem, povezano s praznovanjem 100-letnice obstoja in delovanja GD Šmartno.

REZULTATI

A. SEKTOR ŠMARTNO

(20. maja v Šmartnem):

Mladinci:

1. GD JABLJANICA

2. GD KOSTREVNIKA

Mladinke:

1. GD JABLJANICA

Člani:

1. GD LIBERGA II

2. GD LIBERGA I

3. GD IUV. TOZD USNJARNA

SMARTNO

4. GD JABLJANICA

5. ŠTANGARSKE POLJANE

Članice:

1. GD LIBERGA

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Krajevna skupnost Vače praznuje

Ta prispevki sem napisal po zbranih podatkih in svojih spominih, govorji pa o praznovanju krajne skupnosti Vače.

Vače so kraj z bogato trgovsko tradicijo. Znane so po zgodovinskih izkopaninah, med katerimi je tudi Slemška situla, ki jo je izkopal

**PLETENINA,
proizvodnja trikotažnih izdelkov, p.o.
Ljubljana, Zaloška 14**

objavlja
po sklepu komisije za delovna razmerja

prosta dela in naloge in vabi k sodelovanju

**VEČJE ŠTEVILO ŠIVILJ ZA NOV OBRAT
V JEVNICI**

Pogoji:

- 3-letna šola tekstilne smeri – tekstilni knf. II
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2-letna šola tekstilne smeri – tekstilni konf. I
- 2 leti delovnih izkušenj
- 2 meseca poskusnega dela

OD od 12.000 din do 27.000 din

Za objavljena dela se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili sprejemata: PLETENINA, proizvodnja trikotažnih izdelkov, p.o., kadrovska služba, Ljubljana, Zaloška 14, 8 dni po objavi.

Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po končanem sprejemanju ponudb.

**Samoupravna komunalna skupnost
občine Litija**

Na podlagi določil 33. in 34. člena zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. l. SRS št. 7/77), 1. člena odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Litija (Ur. l. SRS, št. 11/81) meril in kriterijev za pridobivanje stavbnih zemljišč družbene lastnine v občini Litija za gradnjo stanovanjske hiše, obrtnih delavnic in garaž (Ur. l. SRS št. 11/81) Samoupravna komunalna skupnost občine Litija razpisuje

**JAVNI NATEČAJ
za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo stanovanjske hiše na Savi pri Litiji.**

I. Oddaja se zemljišče parc. št 817,4 k.o. Konj, njiva 417 m², ki je namenjena gradnji individualne stanovanjske hiše.

Zemljišče je delno komunalno opremljeno. Pridobitelj zemljišča mora sorazmeren del stroškov komunalnega urejanja tega zemljišča poravnati KS Sava, in sicer:

— 30.000,00 din za asfaltirano cesto.

30.000,00 din za priključek na vaški vodovod.

Manjkajoče komunalne vode in naprave pa mora zgraditi sam.

II. Cena m² zemljišča znaša 120,00.

Interesenti za pridobitev zemljišča morajo ponudbe skupaj z vplačano varčino (20.000,00 din) oddati Strokovni službi Samoupravne cestne, komunalne in stanovanjske skupnosti najkasnejše do 10. 6. 1984.

Strokovna služba bo interesentom nudila tudi vse podrobnejše informacije v zvezi s postopkom oddajanja stavbnih zemljišč.

kmet Janez Grilc iz Klenika pred več kot 100 leti.

Vače so v preteklosti trikrat gorile. Za gašenje je bilo takrat malo možnosti. Gasilske enote ni bilo, vode pa tudi ne dovolj. Na trgu je stal globok vodnjak, ki je ohranjen še do današnjih dni.

V kraju je bilo pred drugo svetovno vojno 7 gostil in 5 trgovin. Vse so v glavnem životali. Na leto so bili štirje živinski in kramarski sejmi, ki so bili dobro obiskani. Kmetje so prigrali govedo iz bližnjih in daljnih vasi, predvsem vole, ki so bili takrat glavna vprega. Sejnišče so obiskali tudi mesarji in prekupevalci. Marsikateri večji kmet pa je ob tej priliki domov prideljal novega hlapca.

Kraj je imel svojo občino, šolo z nekaj razredi, pošto in orožniško postajo. Danes so v vasi osnovna šola s prosvetno dvorano, nov gasilski dom, pošta, dve gostilni in ena trgovina. Okoliške vasi imajo urejen vodovod, elektriko in telefon. Do Vače, kjer je tudi tovarniški obrat, pelje asfaltirana cesta. V zadnjem času oživila tudi turizem.

Krajevna skupnost šteje 750 prebivalcev. Sliniva nad Vačami pa je geografsko središče Slovenije.

Volovski vpreg so zamenjali traktorji in druga kmetijska mehanizacija. Organiziran je dnevni odkup mleka, enkrat mesečno pa odkup mladega goveda. Gospodinjstva imajo sodobne gospodinjske pripomočke. Okoli 25 kmetij je preusmerjenih v živinorejo. Za preusreditev oz. gradnjo novih hle-

vov je prispevala tudi Kmetijska zadruga Litija.

Ob pričetku II. svetovne vojne so tudi na Vače prišli Nemci. starejši občani vedo povedati, da je to bilo na »belo nedeljo«, okoli 15. aprila 1941. leta. Kasneje je prišla še redarska policija. Župani takratne občine so bili domačini, v glavnem kmet Planinšek, po domači Hoštar. Tajnik na občinski upravi je bil Fortunat Čertanc. Nemška šola je bila uvedena do leta 1944. Pravih nemčurjev v okolici ni bilo, le nekaj nepoštenev se je naslonilo na okupatorja. Krajanji so se začeli med seboj povezovati in pripravljati upor. Prvi zametki upora so bili že v oktobra 1941. Po novem letu 1942 so se v kraju pojavili Jože Gričar-Metod, doma iz Rojš, Leopold Eberl, ruðar iz Zagorja, kasneje pa še Nace Sterlek-Jože. Prvi je imel v okolici sorodstvo in poznanstva, zato je bila večja možnost, da se s temi ljudmi poveže. Tako se je prilego srišti osvobodilno gibanje. Kamničani – partizani so v noči iz 14. na 15. aprila napadli orožniško postajo na Vačah. Pri tem napadu so sodelovali tudi nekateri domačini, od katerih sta še Janez Grm in Karel Jurjevec. Zadnjega maja 1942 je na Cvetežu pri Vačah padel narodni heroj Alojz Hohkraut, član CK KPS.

Drugi tak napad je izvedel zasavski bataljon v noči od 1. na 2. november, ko je izvedel tudi komemoracijo za padlim Alojzem Hohkrautom. Izvedena je bila tudi prehranjevalna akcija v takratni gostilni Kristan.

Na področju okraja Vače – Šentlampert, okrožja Litija, je bila dobro organizirana OF. Po vseh so obstajali odbori OF, mladinski

— predavanja, predavanja za poklicne gasilce dva kandidata.

PREDILNICA LITIJA v Litiji p.o. 61270 LITIJA

OBJAVA

V skladu s kadrovskim načrtom, potrebami delovne organizacije in sklepom odbora za delovna razmerja Predilnice Litija nameravamo v septembru vključiti v izobraževalni program za poklicne gasilce dva kandidata.

Pogoja za vpis v šolo sta:

- splošna zdravstvena sposobnost
- končana poklicna šol.

Izobraževanje traja predvidoma 5 mesecov.

Z izbranimi kandidatoma bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas z dnem vključitve v izobraževalni program.

Kandidati naj se osebno zglašijo na razgovor v kadrovsko-spološki sektor Predilnice Litija v 8 dneh po objavi.

Komisija za medsebojna delovna razmerja delovne skupnosti upravnih organov občine Litija

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE KADROVSKE SLUŽBE

v sekretariatu občinske skupščine Litija.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- višja izobrazba kadrovske smeri
- tri leta delovnih izkušenj
- sposobnost za organizacijo dela in komuniciranje z ljudmi
- celovitost osebnostnih kvalitet
- samostojnost in odgovornost.

Prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošlejo do 31. 7. 1984 na naslov: Sekretariat občinske skupščine Litija, Jerebova 14, 61270 Litija. O izidu bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po končanem razpisu.

Po sklepu Komisije za medsebojna delovna razmerja

SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE SIS LITIJA

z dne 11. junija 1984

PONOVNO OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

STROKOVNEGA DELAVCA ZA OBČINSKO ZDRAVSTVENO SKUPNOST LITIJA (1 delavec)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali upravne smeri,
- tri oziroma štiri leta delovnih izkušenj,
- poskusno delo tri meseci,
- delovne izkušnje na področju družbenih dejavnosti.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela je 1. 7. 1984 oz. po dogovoru.

Stanovanja ni.

Pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošlejo v 8 dneh po objavi na naslov: Skupna strokovna služba interesnih skupnosti občine Litija, Valvasorjev trg 9a, 61270 Litija.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

PIŠE:

Milan Garantini

Odred je imel dobro organizirano tehniko – tiskarno, ki je bila v bližini Kunškove domačije. Ta je bila izdana in 6. januarja 1945 uničena. Iz te tiskarne je šlo dnevno nekaj sto poročil, v njej pa je bilo tiskano tudi odredno glasilo.

Od Krčana v Strmcu je bil napečen tudi poljski telefon, ki je vodil preko Sel, Bitič, Zgornjega Hotiča in Save na Kresniški vrh.

V bližini vasi Podbukovje je sred leta 1944 delovala partizanska šola, ki jo je vodil znani predvojni komunist Ante Fijamengo.

Julija 1944 so zavezniška letala s padali nad Mačkovcem odvrgla orožje, eksploziv, obleko in obuv.

Plamen upora je tudi na Vačah z vsakim dnem gorel vse više. Zavedne družine so delovalo v organiziranih OF, z vsem, kar je bilo potrebno pa so pomagale tudi našim borcem. Mnogi so pri tem predanem in požrtvovalnem delu izgubili življenja. Tako je Ronkarjeva družina izgubila sedem svojih ljudi, na Selah so Nemci požgali Reboljevo domačijo in v ogenj zmetali žive ljudi. Gorele so domačije, padali so ljudje.

KS Vače, ki slavi svoj krajenvi praznik 7. julija, v spomin na uničenje nemške orožniške postaje na Vačah, je tako darovala za svobodo življenja 25 borcev, padel je talec, ubitih je bilo 6 ilegalcev, 9 pa je bilo v spomin na težke dni NOB bo v nedeljo, 8. julija, v vasi Podbukovje odkrita spominska plošča VOS revirsko-litjškega okrožja, ki naj ob že odkritih pomnikih naše revolucije pripoveduje zdajšnjim in bodočim rodovom, kolikšne žrtve so bile potrebne za svobodo, za življenje v domovini delavcev in kmetov.

V spomin na težke dni NOB bo v nedeljo, 8. julija, v vasi Podbukovje odkrita spominska plošča VOS revirsko-litjškega okrožja, ki naj ob že odkritih pomnikih naše revolucije pripoveduje zdajšnjim in bodočim rodovom, kolikšne žrtve so bile potrebne za svobodo, za življenje v domovini delavcev in kmetov.

aktivni, organizacija žena, na Vačah pa tudi pionirji.

Operativno je teren pokrivala trečja četa iz prvega štajerskega bataljona, ki se je imenovala Moravska četa. Moravska zato, ker so bili v njej večinoma fantje iz moravske okolice. Vodila sta jo Ivan Remič — Savinčan kot komandir in komisar Avgust Kozmelj iz Zubukovice. V jeseni se je preimenovala v zasavski bataljon Alojza Hohkrauta. Vodil ga je komandant Franc Poglajen — Kranjc, komisar pa je bil Jože Berkopec — Mišel.

17. februarja 1944 pa je bil v Štanci lažni ustavljeno kamniško – zasavski odred. Komandant odreda je bil Ivan Belec — Beli iz Litije, kasneje pa Anton Poljanšek — Branko iz Zlatega polja pri Kamniku. Ob 35-letnici ustanovitve odreda je bil v Spodnji Slivni odkrit tudi spomenik.

Odred je na področju Vačah vodil številne borce z Nemci. Tako je bila borba na Selah, na Konju, Lesah in drugod. Velika borba se je sovražnikom odvijala na Lesu dečembra 1944.

Preko Vače so vodile številne poti za prečkanje reke Save. Odredne prevozne postaje so pri Mačkovni, Zgornjem Hotiču in v Senožetih prevažale preko Save borce in drugo prebivalstvo s Štajerske na Dolenjsko. S pomočjo teh postaj se je preko Save tako pripeljalo okoli 12.000 ljudi. Preko tega kanala se je odpovedala tudi zagorska godba, ki je imela pred odhodom še koncert na vašem trgu.

V vseh okoli Vače, Podbukovja, Široke seti, Tirne, Cirkuš in drugod so se zadrževali kurirji, prav tako pa tudi minerski vod in enote kamniško-zasavskega odreda ter drugih enot 14. divizije.

Tako ali po dogovoru zapošlimo natakarico, lahko tudi honorarno. Bife URŠKA Litija.

Enosobno komfortno stanovanje, staro 3 leta, 38 m², prodam v Litiji. Tel. 318-255 int. 2806 vsak dan razen sobote od 7. do 15. ure

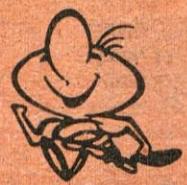
Zavod za izobraževanje in kulturo Litija enota Delavska univerza Litija

objavlja

RAZPIS

za vpis

- v poklicno kovinarsko šolo
- v poklicno ele

TABORNIŠTVO

Po Titovi poti

24. maja je bil po radiu dan poziv, da se vsi taborniki širom Jugoslavije zberemo v naprej dogovojenih mestih. S programi, za katere so se opredelila vodstva, naj bi obeležili spomin na rojstni dan tovarša Tita.

Zhorno mesto odreda Srebrnih pajkov je bilo pred litijskim spomenikom. Od tam smo v kar številni kolon krenili preko mostu, po Ponoviški cesti proti Ponovičem.

Prvi postanek je bil pri »Ravbar grabnju«, kjer nam je tov. Ivan Belec — Beli povedal, kako je s skupino borcev pripravil zasedo, ko so partizani napadli Ponoviški grad. To so morali narediti, saj bi lahko Nemci iz Litije kaj hitro pritevjevili na pomoč svojim pojdašem.

Pot smo nadaljevali po asfaltini cesti vse do Ponovič. Pred ponoviškim gradom nam je tov. Bric Zvone — Sil povedal, kako je skupina partizanov năplala gestapoško šolo, ki je bila v samem gradu. Klub temu, da so se partizani hraiborili, so se morali zaradi premoči Nemcev in nevarnosti, da le pride okrepitev iz Litije umakniti. Pred gospodarskim poslopjem pa nam je tov. Viktor Semec-Ciril povedal, kako so se partizani preskrbovali s hrano in delno tudi oblek. Povedal nam je tudi dogodek, kako so minirali progo.

Zadovoljni, bogatješi za nova spoznanja iz NOB smo se poslovili od borcev in se vrnili v Litijo.

Nada Jovanović

KOLESARSTVO

Takšen pa je običajen prizor pred dirko in po njej. Vse mora biti pospravljeno (Foto: Rudi Bregar)

Uspešen začetek OKP 84

Občinsko kolesarsko prvenstvo se je pričelo z dvema dirkama; 26. maja s kronometrom med Litijo in Šmartnom ter 27. maja s krožno dirko okrog Lesne industrije. Obeh tekem se je udeležilo blizu petdeset kolesarjev rekreativcev v štirih kategorijah iz kolesarskih klubov Rog, Rog-Franek in Priks ter občanih litijskih občin. Naslednji dve dirki sta bili 16. junija, rezultate pa bomo objavili v naslednjem številki. Zaradi prostorske stiske objavljamo le rezultate v konkurenčni, to pomeni le kolesarje, ki prebivajo v naši občini ali pa so člani KK Priks.

Sobota, 26. maj: kronometer Litija—Šmartno:

PIONIRJI: 1. M. Lamošek 5.15 (Priks), 2. I. Komljanc 5.36 (Litija), 3. I. Selan 5:41 (Priks), 4. R. Vojc 5.52 (Priks), 5. S. Nejedly 6:04 (Litija).

MLADINCI: 1. R. Merzel 4:07, 2. J. Intihar 4:11, 3. T. Komljanc 4:35 (vsi Priks), 4. D. Bučar 6:27 (Litija).

CLANI: 1. S. Zupančič 4:05 (Priks), 2. G. Bokal 4:16, 3. S. Lesjak 4:56, 4-5. B. Jarm, V. Jelenc 5:00 (vsi Litija), 6. I. Taradi 5:09 (Priks), 7. S. Retelj 5:10, 8. M. Švarc 5:16, 9. L. Čerman 5:35 (vsi Litija).

VETERANI: 1. J. Nejedly 5:18, 2. H. Celestina 5:53, 3.-4. J. Zadnik, (Litija), D. Motoh (Priks) 5:54.

Nedelja, 27. maj: krožno okrog Lesne industrije:

PIONIRJI (5 krogov): 1. M. Lamošek 26:15, 2. S. Motoh 27:20 (oba Priks), 3. I. Komljanc 51:38 (Litija), 4. R. Vojc 29:25 (Priks).

MLADINCI (10 krogov): 1.-2. Franci Črnec, J. Intihar (Priks) 46:55, 3.-4. R. Merzel, T. Komljanc 51:38 (oba Priks).

CLANI (15 krogov): 1. I. Taradi 10:40, 2. S. Zupančič 10:00, (oba Priks), 3. V. Jelenc 10:00 (Litija).

VETERANI (5 krogov): 1.-2. Drago Motoh (Priks), J. Zadnik (Litija) 24:15.

SKUPNI VRSTNI RED OKP 84:

PIONIRI:

1. LAMOŠEK Mitja (Priks) 18

2. KOMLJANC Iztok (Litija) 10

3. VOJE Robert (Priks) 6

MOTOH Sergej (Priks) 6

5. SELAN Izidor (Priks) 4

6. NEJEDLY Sebastjan (Litija) 2

MLADINCI:

1. INTIHAR Janez (Priks) 15

2. MERZEL Robert (Priks) 13

3. ČRNE Tomaz (Šmartno) 9

4. KOMLJANC Tomaz (Priks) 8

5. BUCAR Dušan (Litija) 3

CLANI:

1. ZUPANČIČ Silvo (Priks) 15

2. TARADI Ivan (Priks) 10

3. JELENC Vid (Litija) 7

4. BOKAL Gvido (Litija) 6

5. LESJAK Stane (Litija) 4

6. JARM Boris (Litija) 3

VETERANI:

1. MOTOH Drago (Priks) 13

2. ZADNIK Jože (Litija) 13

3. NEJEDLY Jože (Litija) 9

4. CELESTINA Hinko (Litija) 6

Rudi BREGAR

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: občinska konferenca SZDL Litija.

Glavni urednik: Miro Kaplja, Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Maja Bernik, Andrej Kralj, Franc Končar, Mojca Lebinger.

Franč Malis, Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec, dekor Glasila občanov.

I. Uredniški odbor Delegatakega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Praunseis, Roža Urhanc.

Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole, Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprave za tisk: IBM — Dnevnik.

tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-617. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Do konca OKP še šest dirk

Za nami so že štiri dirke, 16. junija je bila še dirka na kronometer med Lupincem in Šmartnim ter gorskem Šmartno-Bogenšperkom. Do konca prvenstva pa je še šest tekem. Še vedno je čas, da se pridružite rekreativcem, ki preizkušajo svojo zmogljivost, zato vam posredujemo spored preostalih šestih tekem, ki jih za OKP 84 organizira kolesarski klub Priks:

1. sobota, 30. junij: cestna Litija — Zagorje — Litija

2. sobota, 21. julij: maraton Franja (Rog) (podeljuje se dvojno število točk)

3. sobota, 11. avgust: gorska Sp. Hotič — Vače

4. nedelja, 9. september: cestna na Šmartno-Gabrovka (podeljuje se dvojno število točk)

5. nedelja, 16. september: cestna Litija — Ribice — Litija

6. nedelja, 23. september: po Rozmanovem trgu

Rudi BREGAR

Do konca OKP še šest dirk

Za nami so že štiri dirke, 16. junija je bila še dirka na kronometer med Lupincem in Šmartnim ter gorskem Šmartno-Bogenšperkom. Do konca prvenstva pa je še šest tekem. Še vedno je čas, da se pridružite rekreativcem, ki preizkušajo svojo zmogljivost, zato vam posredujemo spored preostalih šestih tekem, ki jih za OKP 84 organizira kolesarski klub Priks:

1. sobota, 30. junij: cestna Litija — Zagorje — Litija

2. sobota, 21. julij: maraton Franja (Rog) (podeljuje se dvojno število točk)

3. sobota, 11. avgust: gorska Sp. Hotič — Vače

4. nedelja, 9. september: cestna na Šmartno-Gabrovka (podeljuje se dvojno število točk)

5. nedelja, 16. september: cestna Litija — Ribice — Litija

6. nedelja, 23. september: po Rozmanovem trgu

Rudi BREGAR

Do konca OKP še šest dirk

Moštvo Usnjarija, ki je osvojilo 1. mesto v republiški rokometni ligi. Stojijo z leve proti desni: Lojze Erjavec (tehn. vodja), Zlato Kolar (srednji, zunanj.), Mile Mrzel (vratar), Tone Burja (desno krilo), Tomo Kres (levi zunanj.), Karlo Spende (desni zunanj.), Peter Gradišek (srednji, zunanj.), Miran Verbajs (levo krilo), Jani Peterlin (trener), mag. Cveto Pavčič (str. sodelavec). Čeplje: Marjan Pajer (vratar), Tone Ulčar (vratar), Drago Berdajš (krožni napadalec), Igor Goršek (levo krilo), Borut Maček (desno krilo), Mirko Krajk (krožni napadalec), Bojan Lustek (krožni napadalec) in Jože Hofer (levi zunanj.).

ROKOMET

Usnjari je prvaki!

Rokometni Usnjari so postali prvaki I. republiške rokometne lige in s tem dosegli največji uspeh v zgodovini kluba, hkrati pa je to tudi najvišji dosežek v litijiški občini doslej med kolektivnimi športnimi panogami. Odločiljen je bil drugi del prvenstva spomladi letos, ko so rokometni zaigrali zares dobro. Izgubili smo samo dve tekmi, in sicer z Jeklohtno in Izoli in s Pekom v Tržiču, vse druge nasprotnike pa so premagali doma in v gosteh. Se najpomembnejša pa je bila zmaga z Mokerjem KIG v gosteh, ki je bil dotedaj glavni konkurent Usnjariju za 1. mesto.

Pot do prvega mesta pa je bila pravzaprav v prvi vrsti sistematična in strokovna. Današnji ekipo je dal največjo vrednost prejšnji trener prik. Markovič, ki je sedaj trener pri P.S.K. v Celovcu. N. Markovič se je kot profesionalni trener ekipo v dveh letih posvetil v visoko strokovnostjo in angažiranostjo. Njegovo delo je v sezoni 1983/84 nadaljeval trener Jani Peterlin, mlad strokovnjak in obenem tudi najmlajši trener v ligi. Ob sodelovanju strokovnega vodje mag. Cveta Pavčiča je uspel doseči največ, kar je bilo možno — 1. mesto.

Seveda pa so točke osvajali igralci na igriščih, ki so v celoti prvenstvu — razen slabega starta — pokazali standardno formo in kvaliteto. Bolj je šlo prvenstvo v koncu, bolj je rasla forma ekipo. V zadnjih kolih je tako le redka ekipa na igrišču v Šmartnem uspela izgubiti z manj kot 10 golji razlike, med drugim tudi dotedanja favorita za 1. mesto Minerva iz Žalcu in Ponikve.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro organizirani upravi kluba pa so to že pogoji za boljši dosežek.

Sedanjemu ekipo RK Usnjari sestavljajo igralci, ki so rokometno znanje osvojili načrno, saj so vsi selektorirani že z pionirskega vrsta naprej. Tudi razmeroma dolgo že igrajo skupaj, čeprav je ekipa v povprečju zelo mlada, v zadnjih letih pa so jo trenirali kvalitetni trenerji (Simončič, Markovič, Peterlin, Pavčič). Ob dobro